

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

DOTEKY

STŘEDNÍ ŠKOLA, ZÁKLADNÍ ŠKOLA

A

MATEŘSKÁ ŠKOLA

PRO ZDRAVOTNĚ ZNEVÝHODNĚNÉ

BRNO,

KAMENOMLÝNSKÁ 2

Č.j. ŘED- 1014/2026

OBSAH:

1) Identifikační údaje mateřské školy.....	3
2) Charakteristika školy.....	4
3) Pedagogický tým školy.....	7
4) Podmínky vzdělávání.....	10
5) Charakteristika vzdělávacího programu.....	19
6) Vzdělávací obsah.....	28
7) Plán autoevaluace.....	47

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE MATEŘSKÉ ŠKOLY

NÁZEV DOKUMENTU:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ „DOTEKY“

NÁZEV ŠKOLY, SÍDLO, KONTAKT:

Střední škola, základní škola a mateřská škola pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2

Adresa: Kamenomlýnská 2, Brno 603 00

Telefon: 543 321 303/305, 306

Internetové stránky školy:

www.kamenomlynska.cz

ŘEDITELKA ŠKOLY:

Ing. Soňa Šestáková

ZÁSTUPCE ŘEDITELKY PRO MATEŘSKOU ŠKOLU:

Mgr. Dagmar Pelikánová

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE:

Mgr. Viktor Zálešák

Osoba zodpovědná za tvorbu ŠVP:

Bc. Sylva Fialová

ZŘIZOVATEL:

MŠMT ČR

ČÍSLO JEDNACÍ:

ŘED-1014/2026

PLATNOST A ÚČINNOST ŠVP:

od 1.9.2026

do 31.8.2030

V Brně, dne: 31.8.2026

Ing. Soňa Šestáková
ředitelka školy

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 LOKALITA ŠKOLY

Areál Střední školy, základní školy a mateřské školy pro zdravotně znevýhodněné, jehož je budova mateřské školy součástí, se nachází v brněnské čtvrti Pisárky. Jedná se o klidnou západní oblast městské části Brno-střed. Poloha v těsné blízkosti lesoparku, dětských hřišť a parku Anthropos nabízí ideální příležitosti pro procházky a pohybové hry v přírodním prostředí. Upravené stezky podél řeky Svratky a lesní trasy navíc umožňují bezpečný pohyb dětí s krásným výhledem na město Brno. V nejbližším sousedství se nachází klidná rezidenční zástavba rodinných a bytových domů. Výhodou lokality je vynikající dopravní dostupnost díky blízkému uzlu Brno-Pisárky, který zajišťuje pohodlný příjezd autem i spojení městskou hromadnou dopravou (tramvajové a autobusové linky) ze všech směrů.

2.2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A SPECIFIKACE BUDOVY MATEŘSKÉ ŠKOLY

Počátky péče o nevidomé v Brně se datují k roku 1835, kdy František Beitzl založil soukromý Ústav pro slepé v Zábrdovicích. Od tohoto roku se odvíjí historie naší školy.

Významnou pedagogickou osobností spojenou s péčí o těžce zrakově postižené nejen v Brně, ale i v celé republice byl PhDr. Josef Smýkal. V letech 1977 až 1982 působil jako ředitel ZŠ pro nevidomé a slabozraké žáky v Brně. Mimo jiné v roce 1977 založil tyflopedickou poradnu pro rodiče zrakově postižených dětí a v roce 1978 obnovil mateřskou školu pro nevidomé. Od té doby již nebyla péče o zrakově postižené děti předškolního věku v Brně nikdy přerušena.

V roce 2016 došlo na základě legislativních úprav ke změně oficiálního názvu. Byl z něj vypuštěn pojem „pro zrakově postižené“ a celý komplex získal nový název: Střední škola, základní škola a mateřská škola pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2.

Tento rozsáhlý komplex, jehož je mateřská škola součástí, zahrnuje základní školu, základní školu speciální, školní družinu, školní klub, střední školu s maturitními i učebními obory a internát. Součástí je také speciálně pedagogické centrum, které poskytuje poradenské služby dětem, žákům a studentům se zrakovým postižením i s vícečetným postižením v kombinaci se zrakovou vadou. Toto uspořádání umožňuje úzkou spolupráci mezi všemi složkami organizace.

Budova mateřské školy je upravena tak, aby vyhovovala potřebám dětí se zdravotním znevýhodněním. Nachází se v přízemí a prvním patře třípodlažního objektu B1. Celý prostor je bezbariérový a propojený s okolními budovami. Toto propojení umožňuje využívat pro aktivity dětí i speciální místnosti v přilehlých objektech. Mezi klíčové prvky patří široké chodby, rampy a dostatečný prostor pro pohyb s vozíkem.

V přízemí budovy jsou šatny pro děti i personál, sociální zařízení, sborovna, dvě prostorné třídy a multismyslová místnost. V 1. patře se nachází výdejna stravy, dvě jídelny, sociální zařízení pro děti i pro personál, další dvě třídy a ložnice. V tomto patře je také prostorná terasa, kterou děti využívají ke hrám zejména v letních měsících.

Třídy mateřské školy jsou vybaveny nábytkem, který plně odpovídá potřebám dětí s postižením. K dispozici jsou herní koutky pro rozvoj motoriky, didaktické a rehabilitační pomůcky zaměřené na stimulaci zraku, sluchu a dalších smyslů. V každé třídě je pro děti připraveno pracovní místo s počítačem a dotykovým monitorem. Všechno vybavení slouží k podpoře rozvoje dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) v bezpečném a přívětivém prostředí.

Součástí areálu školy jsou venkovní herní sestavy, prostorné oplocené hřiště, pískoviště s možností zastínění, altán a venkovní kuchyňka. Toto zázemím podporuje rozvoj pohybových dovedností, smyslového vnímání i sociálních kompetencí dětí. Venkovní kuchyňka umožňuje dětem přirozenou hru s přírodními materiály, rozvíjí jejich tvořivost, samostatnost a zároveň i spolupráci. V areálu se dále nacházejí vyvýšené záhony určené k pěstování zeleniny a bylin. Prostřednictvím těchto činností si děti vytvářejí vztah k přírodě a učí se odpovědnosti.

Veškeré vybavení je plně přizpůsobeno potřebám dětí se zdravotním znevýhodněním.

Herní prvky jsou bezpečné a zohledňují individuální možnosti jednotlivých dětí tak, aby se mohly zapojovat do co největšího množství aktivit a zažívat radost z pohybu i společné hry.

2.3 NEJVYŠŠÍ POVOLENÝ POČET DĚTÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Mateřská škola pro zdravotně znevýhodněné je zřízena pro děti se SVP. Jedná se o děti s poruchami vývoje intelektu, tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami a autismem ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let.

Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole je 25 dětí, které jsou rozděleny do čtyř tříd.

Naše mateřská škola pro zdravotně znevýhodněné je místem, kde si děti rozšiřují dosavadní poznatky a získávají nové dovednosti i zkušenosti potřebné pro zdravý tělesný, duševní a sociální rozvoj. Předškoláci zde formou hry prožívají nové zážitky společně se svými vrstevníky. Škola představuje prostředí pro intenzivní osobní kontakt, a to nejen mezi dětmi navzájem, ale také ve vztahu k dospělým. Děti se zde postupně učí fungovat v síti těchto nových sociálních vztahů.

2.4 SPECIFIKACE JEDNOTLIVÝCH TŘÍD

Třídy mateřské školy:

1. třída „BROUČCI“

Do třídy jsou zpravidla přijímány děti, které budou plnit povinnou předškolní docházku a u kterých se předpokládá budoucí vzdělávání podle ŠVP ZŠ. Hlavní náplní pedagogické práce jsou individuální i skupinové činnosti vedoucí k celkovému rozvoji dítěte – zejména grafomotorika, vizuomotorika, podpora řečových dovedností či rozvíjení rozumových funkcí. Výuka zahrnuje také speciálněpedagogické činnosti, jako je logopedická intervence nebo reedukace a kompenzace zraku. V případě potřeby využíváme náhradní formy komunikace, odpovídající individuálním potřebám dětí.

2. třída „KOŤÁTKA“

Do třídy jsou zpravidla přijímány děti staršího předškolního věku, jejichž vzdělávání vyžaduje mimo jiné využívání náhradních forem komunikace. Dosahování kompetencí předškoláka je realizováno různými činnostmi podporujícími celkový rozvoj dětí s ohledem na jejich individuální potřeby (např: grafomotorika, vizuomotorika, podpora motorických dovedností, rozvíjení rozumových funkcí...). Verbální funkce se snaží rozvíjet např. tvorbou zážitkových deníků apod. Dalšími významně užívanými metodami práce jsou např. individuální zrková stimulace a rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností.

3. třída „SLUNÍČKA“

Do třídy jsou zpravidla zařazovány děti se závažným souběžným postižením více vadami a s výrazně nebo zcela omezenou mobilitou. Hlavním cílem pedagogů je individuální péče o každé z nich v rámci jeho osobních potřeb. Laskavým přístupem vytvářejí pro děti psychickou pohodu i fyzický komfort a současně je rozvíjejí podle jejich individuálních možností. K tomuto účelu je třída vybavena dostatečným množstvím speciálních pomůcek a potřeb, mimo jiné i pro polohování dětí. Mezi významné metody práce v této třídě patří individuální cvičení, zrková stimulace, bazální stimulace, muzikoterapie, canisterapie, aktivity v multismyslové místnosti, polohování a další.

4. třída „OVEČKY“

Do třídy jsou zpravidla přijímány děti mladšího předškolního věku. Podpora jejich rozvoje probíhá prostřednictvím činností, které vycházejí z individuálních potřeb dětí a staví na strukturalizaci, vizualizaci a individualizaci. V případě potřeby pedagogové využívají náhradní formy komunikace, jako je VOKS nebo znak do řeči. Rozvoj verbálních a kognitivních funkcí u dětí,

kterým tato forma vyhovuje, učitelky podporují tvorbou zážitkových deníků. Mezi další významné metody a činnosti patří názorné učení, zraková stimulace, nácvik komunikačních a sociálních dovedností, rozvoj grafomotoriky, canisterapie, stimulace smyslového vnímání a upevňování sebeobsluhy.

3. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY

3.1 SLOŽENÍ TÝMU MATEŘSKÉ ŠKOLY

Náš pedagogický tým tvoří kvalifikovaní a empatičtí pedagogové. Všichni pracují s vysokým osobním nasazením, profesionalitou, laskavostí a láskou k dětem. Školka funguje jako harmonický celek. I když řada činností probíhá samostatně v jednotlivých třídách, vždy směřují k jednomu cíli: vytvořit pro děti přátelské a bezpečné prostředí a zajistit vysokou kvalitu výchovně-vzdělávací práce. Pedagogové spolu aktivně komunikují, plánují společné akce, sdílejí informace a poskytují si vzájemnou oporu i zpětnou vazbu. Kolegiální pravidla chování, pravidla chování k dětem a pravidla chodu školy jsou v naší mateřské škole přirozená, jasná a stálá.

Předávání informací mezi pedagogy probíhá nejčastěji ústně během každodenních setkání, na poradách nebo prostřednictvím školního intranetu. Učitelky i asistenti pedagoga mají navíc možnost navštěvovat i jiné třídy, což jim umožňuje sdílet zkušenosti a získávat inspiraci pro vlastní pedagogickou činnost.

Pedagogický tým má svého vedoucího – **zástupkyni ředitelky pro mateřskou školu**. Zástupkyně ředitelky mateřskou školu aktivně vede. Svým přístupem a konkrétními kroky harmonizuje aspekty každodenní práce jednotlivých pedagogických pracovníků. Koordinuje týmovou práci směřující k naplňování vize a jednotlivých strategických kroků mateřské školy. Je hlavním koordinátorem jejího směřování společně s vedením školy.

Zástupkyně ředitelky aktivně vnímá klima v mateřské škole a dbá na jeho kvalitu. Příznivé vztahy podporuje vlastním kolegiálním přístupem a s učitelkami i asistentkami komunikuje otevřeně a s respektem. Vzniklé situace řeší bezodkladně. Atmosféra na pracovišti je otevřená – všichni zaměstnanci spolu efektivně sdílejí informace, dokážou si naslouchat, vzájemně se respektují a kombinují profesionální přístup s lidskou vstřícností a přátelstvím.

Při nástupu nového pedagoga do týmu zajišťuje zástupkyně ředitelky podporu jeho adaptace, aby co nejdříve získal jistotu ve své práci.

Zástupkyně ředitelky pedagogický kolektiv aktivně řídí. Motivuje pedagogy k sebereflexi, poskytuje jim zpětnou vazbu a dává podněty k osobnímu rozvoji, který odpovídá jejich potřebám a je v souladu se strategií školy. Pravidelně je informuje o možnostech dalšího vzdělávání, které s nimi následně konzultuje a vyhodnocuje. Podporuje také vzájemné sdílení zkušeností – ať už

při každodenní práci, formou hospitací a náhledů do výuky (pokud to provoz tříd dovoluje), nebo předáváním poznatků ze seminářů a kurzů.

Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu spolupracuje na tvorbě ŠVP mateřské školy a na procesech realizovaných v rámci autoevaluace a evaluace mateřské školy. Společně s vedoucí týmu pro tvorbu ŠVP pak vyhodnocuje závěry evaluačních záznamů, zajistí potřebná opatření a stanoví doporučení k další práci s cílem podpory rozvoje školy. Jejich realizaci dále sleduje a vyhodnocuje.

Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu spolupracuje s vedením školy, se zřizovatelem a partnery školy. Účastní se pedagogických rad, porad vedení i provozních schůzek a koordinuje spolupráci mateřské školy se zřizovatelem a dalšími subjekty. Reaguje na vhodné nabídky, které se k ní dostávají z prostředí mimo školu a jsou pro její kvalitní fungování a podporu rozvoje dětí zajímavé.

Prezentací školy na vybraných akcích se podílí na udržení její vysoké prestiže. Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu pracuje na svém osobním a profesionálním rozvoji na základě potřeb, které vyžaduje její funkce.

Učitelky naší mateřské školy jsou plně kvalifikované pro práci ve speciální mateřské škole. Pro děti vytvářejí takové podmínky, aby byl pro ně čas strávený ve školce maximálně přínosný s ohledem na jejich fyzické, psychické i sociálně-emoční možnosti. Usilují o to, aby děti prožívaly docházku radostně a spokojeně. Nabízejí jim pestré a podnětné aktivity, připravují rozvíjející prostředí a zapojují je do výběru činností. Volbou vhodných vzdělávacích strategií rozvíjejí klíčové kompetence dětí s respektem k jejich jedinečnosti a osobnímu tempu. Ve svých pedagogických přístupech nestagnují, pracují kreativně a flexibilně reagují na zájmy a nápady dětí. Při práci s dětmi využívají formativní hodnocení a podporují je pochvalou. Pokud to vývojová úroveň dětí dovoluje, zapojují také sebehodnocení a vrstevnické hodnocení. V každé třídě úzce spolupracují s asistentem pedagoga. Společně vytvářejí bezpečné a podnětné prostředí, které dětem přináší příjemné společné zážitky.

Komunikace s rodiči o potřebách a prospívání dětí probíhá pravidelně i operativně podle aktuální situace. Pedagogové usilují o vybudování vzájemné důvěry, zajišťují komplexní informovanost a stavějí na otevřené spolupráci. S předstihem také řeší podporu plynulého přechodu předškoláků do základní školy. Prostřednictvím zástupkyně ředitelky pak koordinují svou činnost s vedením školy a vnějšími partnery.

Učitelky zároveň dbají na bezpečnost dětí. V běžných situacích je přirozeně a nenásilně upozorňují na možná rizika a jednají preventivně.

Pro svou skupinu dětí sestavují Třídní vzdělávací program, za jehož realizaci plně odpovídají. Při plánování dalších činností se inspiroují zájmy dětí a aktivitami, které je nejvíce upoutaly.

Metody a formy práce vždy přizpůsobují aktuálním potřebám třídy. Nedílnou součástí jejich práce je průběžné pedagogické diagnostikování, jehož výsledky slouží k plánování dalších kroků a k podpoře individuálních pokroků dětí. V každé třídě také sestavují portfolio dítěte, které má specifickou podobu odpovídající jeho možnostem. Portfolio slouží jako nástroj pro sledování dovedností a dokumentuje individuální rozvoj s důrazem na silné stránky osobnosti.

Pedagožky si mezi sebou pravidelně předávají zkušenosti a provádějí sebereflexi, která je základem pro jejich další osobní i profesní růst. Další vzdělávání realizují podle osobního zaměření a aktuálních potřeb dětí ve třídě. Svým přístupem k sobě navzájem i k dětem jsou pro ně příkladem vhodného sociálního chování. Vysoká úroveň komunikace, ochota spolupracovat a lidský přístup udržují kvalitní klima školy, což je základním předpokladem pro úspěšný průběh celého výchovně-vzdělávacího procesu.

Učitelky ve třídách úzce spolupracují s **asistenty pedagoga**. Ti se významnou měrou podílejí na vzdělávacím procesu školy a zapojují se do realizace naplánovaných i spontánních činností dětí. Jako pevní členové pedagogického týmu fungují jako partneři učitelů, pracují podle jejich pokynů a společně s nimi působí přímo ve třídě. Pomáhají dětem se SVP plnohodnotně se zapojit do všech aktivit. Respektují aktuální rozpoložení dětí, poskytují jim individuální péči a podporují je při učení se novým dovednostem. Pro děti jsou zároveň důležitým vzorem v chování i přístupu k životu. Asistenti aktivně spolupracují s třídními učiteli, přinášejí nové nápady do plánování aktivit, podílejí se na výrobě pomůcek i na samotném hodnocení vzdělávacího procesu. Nedílnou součástí jejich práce je také pravidelná sebereflexe, která slouží jako podklad pro jejich další profesní a osobní růst s ohledem na aktuální potřeby školy. Svým profesionálním a lidským přístupem k dětem i dospělým významně spoluvytvářejí pozitivní klima celého týmu a budují dobré jméno školy.

Rozvíjet klíčové kompetence dětí se SVP v rámci poskytování speciální péče pomáhají učitelům a asistentům pedagoga další pedagogičtí pracovníci školy. Tato podpora zahrnuje zejména:

- individuální péči a zrakovou stimulaci pod vedením speciálního pedagoga (několik hodin týdně podle aktuálních potřeb dětí),
- individuální kondiční tělesnou výchovu pro děti s tělesným postižením, kterou zajišťuje speciální pedagog,
- podporu jazykových dovedností a rozvoj fonemického uvědomování vedený speciálním pedagogem, rozvíjení komunikačních dovedností vedené kvalifikovaným učitelem
- canisterapii pro děti s kombinovaným postižením, kterou jednou týdně zajišťuje dojíždějící dobrovolník,
- muzikoterapii pro skupiny dětí pod vedením speciálního pedagoga.

3.2 PROFESNÍ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Vedení školy aktivně podporuje profesní růst svých zaměstnanců a zajímá se o jejich vzdělávací potřeby. Učitelky i asistenti se průběžně vzdělávají podle svého profesního zaměření a aktuálních potřeb dětí ve třídě. Získané poznatky následně sdílejí s kolegy a uplatňují je v každodenní praxi. Každý pedagogický pracovník si vypracovává vlastní plán osobního rozvoje, který minimálně jedenkrát ročně konzultuje a vyhodnocuje se zástupkyní ředitelky. Při účasti na seminářích a kurzech zástupkyně ředitelky zajišťuje uvolnění pracovníků z přímé pedagogické činnosti a organizuje bezpečné zastupování ve třídách.

Naším dlouhodobým **záměrem** je trvalé zajišťování komplexního přístupu k dětem. Budeme se proto i nadále vzdělávat v oblastech speciální pedagogiky – zejména v metodách práce s dětmi se zdravotním znevýhodněním, ve speciálněpedagogickém diagnostikování a v předškolní pedagogice. Dalším důležitým směrem je pro nás zvyšování digitální gramotnosti a rozvoj kreativního přístupu i praktických dovedností.

4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Pro zaměstnance naší mateřské školy je přirozené spoluvytvářet pozitivně laděné psychosociální klima a běžně v něm fungovat. Podporují tím individuální růst každého dítěte, posilují jeho sebevědomí a dávají mu pocit jistoty i sounáležitosti s kolektivem. Základem pedagogické práce ve třídách je dobrá nálada a radostná atmosféra, které jsou pro zdravý vývoj dětí klíčové.

Pedagogové přistupují k dětem s respektem a empatií. Vnímají individuální potřeby a přání každého z nich a citlivě na ně reagují. Vnímají dítě jako jedinečnou osobnost s vlastními potřebami a osobitou cestou vývoje. Pilíři každodenní interakce jsou pohoda, klid, vlídná komunikace a psychická i fyzická rovnováha. Děti si navíc mohou z domova nosit oblíbenou hračku, která jim pomáhá navodit pocit bezpečí a udržuje jejich propojení s rodinným prostředím.

V rámci podpory samostatného rozhodování mají děti po většinu dne možnost volby. Mohou se zapojit do aktivit podle svého aktuálního zájmu, hrát si samostatně či ve skupině, nebo si podle potřeby odpočinout.

Pedagogický tým cíleně rozvíjí zdravé sociální interakce mezi dětmi. Ve vhodných situacích jim ukazuje správné vzorce chování a nenásilně je vede k empatii. Ve třídách záměrně nevytváříme soutěživé prostředí – naopak děti motivujeme ke spolupráci, vzájemnému respektu a k dodržování pravidel společného soužití, která zajišťují bezpečnost a harmonii pro všechny.

Vzhledem k tomu, že závažné zdravotní postižení může u dětí způsobovat pasivitu a nízký zájem o okolí, zaměřují pedagogové svou práci na jejich citlivou a přiměřenou aktivizaci. Využívají

k tomu specifické metody a formy práce, které probouzejí zvědavost a umožňují dětem získávat nové poznatky prostřednictvím praktických zkušeností.

Také dospělí se k sobě navzájem chovají přátelsky a otevřeně, čímž jdou dětem příkladem v oblasti slušného a zdvořilého jednání. Naším trvalým **záměrem** je posilování takových vztahů mezi všemi zaměstnanci, které přispívají ke zdravému školnímu klimatu. V rámci dalšího vzdělávání se proto individuálně zaměříme také na oblast psychohygieny učitelů a asistentů pedagoga. (Trvání záměru: do 31. 8. 2030).

4.1.1 ZAJIŠTĚNÍ PLYNULÉHO PŘECHODU DĚTÍ DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Navazujícím stupněm vzdělávání po ukončení docházky do mateřské školy je základní škola.

Cílem našich pedagogů je připravit děti se SVP na plynulý přechod do základního vzdělávání tak, aby pro ně byla tato změna co nejméně zatěžující. Učitelky se zaměřují na rozvoj klíčových dovedností v následujících oblastech:

- **Fyzická oblast:** schopnost udržet po určitou dobu klid, ovládat aktivitu vlastního těla, zvládat hrubou motoriku, dosáhnout maximální možné samostatnosti v pohybu, orientaci a v základní sebeobsluze.
- **Sociální oblast:** schopnost vnímat vrstevníky a spolupracovat s nimi, zapojit se do skupiny, komunikovat s dětmi i dospělými, vyjádřit své potřeby, respektovat pravidla skupiny a přiměřeně reagovat v sociálních situacích.
- **Psychická oblast:** projevování zájmu o okolní svět, přiměřená doba koncentrace pozornosti, zvládání psychomotorického neklidu a změn režimu, řešení adekvátních problémů a dokončování činností (pedagogové v této oblasti cíleně podporují sebevědomí dětí pozitivním přístupem a pochvalou).
- **Emocionální oblast:** akceptování změn, zvládání strachu z nového prostředí a kontrola emocí bez projevů, které by výrazně zatěžovaly okolí (křik, pláč, afektivní chování).

4.2 SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A OSTATNÍMI INSTITUCEMI

4.2.1 SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Spoluúčast zákonných zástupců (pro vlnost textu bude dále používáno „rodičů“) na výchovně-vzdělávacím procesu považují pedagogové ve své práci za velmi důležitou. Pravidelným vzájemným informováním o prospívání dětí se naplňuje záměr mít možnost navazovat ve svém působení na aktuální potřeby a úspěchy dětí. Je to důležité pro obě strany – učitelky i rodinu dítěte. Mateřská škola vytváří podmínky ke spolupráci školy s rodinou již před nástupem dítěte. Naším

zájmem je nastavení důvěry a jistoty ze strany rodičů k naší mateřské škole v budoucí péči o jejich dítě, o jeho výchovu a vzdělávání doma i v mateřské škole. Ke každé rodině přistupujeme individuálně, empaticky, s ohledem a respektem k jejímu soukromí, vědomí si důvěrnosti sdílených informací. Učitelky tříd poskytují rodičům poradenské služby. Podávání informací upravuje vnitřní předpis poradenských služeb naší školy.

Učitelky přistupují specificky i k adaptačnímu období každého dítěte podle jeho konkrétních potřeb. Učitelky rodiče o adaptaci dítěte na nové prostředí informují, dle potřeby společně konzultují postup, rodiče se mohou do adaptačního procesu zapojit.

Rodiče mohou získávat informace o životě školy a komunikovat se školou prostřednictvím webové stránky, e-mailu, telefonického spojení, informací na nástěnkách či při osobním setkání.

Spoluúčast rodičů probíhá i při těchto příležitostech:

- schůzka pro rodiče nově přijatých dětí před nástupem do mateřské školy,
- setkání nově přijatých dětí v mateřské škole (červen, před nástupem do mateřské školy),
- individuální schůzky rodičů nově přijatých dětí a učitelek v mateřské škole (přípravný týden) – předání informací o provozu mateřské školy a specifických potřebách dětí, informace k nastavení úspěšného adaptačního období dítěte v MŠ,
- individuálně-denní kontakt učitelky a rodičů při předávání dětí, individuální řešení výchovně-vzdělávacích problémů i úspěchů,
- konzultační hodiny s rodiči dětí (listopad, květen) – individuální setkání s rodiči nad portfoliem dítěte, informování o oblastech, ve kterých jsou děti úspěšné, ale i o těch, na které je třeba cílit aktivity nejen v mateřské škole, ale i v rodině; jsou organizovány pro rodiče všech dětí (za to zodpovídá zástupkyně ředitelky školy D. Pelikánová a učitelky jednotlivých tříd),
- setkávání rodičů všech dětí, které navštěvují mateřskou školu, v prostorách mateřské školy (např. vánoční setkání),

V průběhu školního roku a během pravidelných konzultačních schůzek rodiče informujeme o návaznosti předškolního a základního vzdělávání i o procesu plynulého přechodu dětí do základní školy. Poskytujeme jim základní informace o připravenosti dítěte na vstup do první třídy, aktivně je do této přípravy zapojujeme a nabízíme jim odborné poradenství i metodické materiály.

4.2.2 SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI INSTITUCEMI

Mateřská škola úzce spolupracuje s ostatními součástmi Střední školy, základní školy a mateřské školy pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2:

- se základní školou při plánování výchovně-vzdělávací činnosti pro předškoláky; školy umožňují vzájemné hospitace a náhledy ve třídách a sdílejí informace o výsledcích a pokrocích dětí,
- se střední školou v oblasti odborné praxe studentů učebního oboru Pečovatelské služby, která zčásti probíhá během dopoledních činností v mateřské škole.

Spolupráce se základní školou vychází z myšlenky přirozené adaptace dětí na budoucí školní prostředí a jeho požadavky. Cíleně podporujeme vnímání plynulé provázanosti obou stupňů vzdělávání. Mezi mateřskou a základní školou pro zdravotně znevýhodněné jsou zavedeny tyto formy spolupráce:

- Nejméně jednou ročně organizujeme vzájemné návštěvy dětí z mateřské školy v první třídě a dětí z první třídy v mateřské škole.
- Třídní učitelky ze základní školy navštěvují mateřskou školu a před zápisem či po přijetí dětí získávají informace o jejich prospívání a úrovni dosahování kompetencí podle RVP PV.
- Zástupce mateřské školy se účastní pedagogických rad základní školy, což umožňuje efektivní přenášení podnětů z praxe základního školství do mateřské školy.
- Speciální pedagog základní školy poskytuje skupinovou podporu dětem z mateřské školy přímo v prostředí ZŠ, a to v rozsahu jedné hodiny týdně pro rozvoj komunikačních dovedností a jedné hodiny týdně pro stimulaci fonemického uvědomování podle metody D. B. Elkonina.
- Podle aktuálních provozních možností se děti z mateřské školy společně s žáky první třídy účastní vybraných projektových dnů.
- S přijatými dětmi a jejich rodiči navazují učitelky základní školy spolupráci formou adaptačních schůzek, edukativně-stimulačních skupin a dalších společných aktivit, které podporují rozvoj sociálních vazeb mezi budoucími spolužáky.

Při zajišťování podpůrných opatření a vyhotovování doporučení pro vzdělávání dětí se SVP škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, převážně s těmito subjekty:

- **SPC při SŠ, ZŠ a MŠ pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2**
- **SPC při Základní a mateřské škole logopedické, Brno, Veslařská 234,**
- **SPC pro děti a žáky s PAS, Brno, Štolcova 16,**
- **SPC při MŠ speciální, ZŠ speciální a praktické škole, Brno, Ibsenova,**
- **SPC při Mateřské škole a základní škole pro tělesně postižené, Brno, Kociánka 2801/6,**
- **SPC při Základní škole Brno, Sekaninova 1.**

Obsahem této spolupráce je příprava podkladů pro zařazení dětí do mateřské školy, supervize, odborné konzultace výchovně-vzdělávacích problémů, součinnost při zápisu dětí a pravidelné vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření.

Škola dále dlouhodobě rozvíjí partnerství s těmito institucemi:

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně: Od školního roku 2010/2011 působí naše škola jako fakultní škola. Vytvářením podmínek pro pedagogické praxe studentů speciální pedagogiky přispíváme ke zkvalitnění jejich přípravy a k užšímu propojení teorie s praxí.

Organizace zajišťující ranou péči: Spolupracujeme s poskytovateli rané péče pro děti s různými typy zdravotního znevýhodnění.

Středisko volného času Lužánky Brno: Spolupráce umožňuje získávání reálných představ a praktických zkušeností z oblasti poznávání přírody.

Dlouhodobým **záměrem** školy je minimálně jednou ročně organizovat setkání dětí a rodičů v mateřské škole a nadále udržovat vysokou úroveň spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (termín realizace: do 31. 8. 2030).

4.3 ORGANIZACE

Pravidla k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí definuje Školní řád mateřské školy, který stanovuje základní postupy pro každodenní provoz. Jeho cílem je vytvářet bezpečné a harmonické zázemí pro děti, jejich rodiče i zaměstnance školy.

Děti jsou do naší mateřské školy přijímány v souladu s platnými právními předpisy. Jedná se o děti s poruchami vývoje intelektu, tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami a autismem. Mateřská škola vzdělává děti zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. Rozhodnutí o přijetí vydává ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce a doporučení školského poradenského zařízení k zařazení do třídy nebo školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb.).

Termín stanoví dle platných právních předpisů ředitelka škol, projedná se zřizovatelem a zveřejní ho na úřední desce škol a na jejich webových stránkách. Za organizaci zápisu a průběh přijímacího řízení odpovídá ředitelka škol spolu se zástupkyní ředitelky pro mateřskou školu. Přijímání dětí se řídí předem stanovenými kritérii.

V mateřské škole jsou zřízeny čtyři třídy. Nově nastupující děti zařazujeme tak, abychom jim vytvořili optimální podmínky pro jejich fyzický, psychický i sociálně-emoční rozvoj. Při sestavování třídních kolektivů vycházejí učitelky z individuálních potřeb, schopností a možností jednotlivých dětí se zřetelem na vytvoření funkční skupiny pro společné hry a kooperativní učení.

K naplňování specifických vzdělávacích potřeb jsou pro děti se SVP stanovena podpůrná opatření na základě vyšetření ve školském poradenském zařízení. Podle výsledků diagnostiky realizujeme organizační, personální, vzdělávací a materiální úpravy odpovídající zdravotnímu stavu nebo životním podmínkám dětí. Pokud učitelky u dítěte zaznamenají mimořádný potenciál (např. v hudební, výtvarné či intelektové oblasti), podpoří ho individuální péčí. Přípravou specifických pomůcek a cílenými aktivitami (zpěv, rytmická cvičení, podpora jazykového nadání či tvořivosti) rozvíjejí konkrétní nadání. Tato podpůrná opatření jsou plně zohledněna v individuálním plánu rozvoje dítěte.

Počet učitelek a asistentek pedagoga se odvíjí od počtu zapsaných dětí a dlouhodobě se pohybuje kolem deseti pedagogických pracovníků. Při plánování personálního zabezpečení pro každý školní rok zohledňujeme dosažené vzdělání, absolvované odborné kurzy a osobní zaměření pedagogů, aby byla dětem s různým druhem i stupněm znevýhodnění zajištěna co nejvyšší péče. V každé třídě pracují v dopoledních hodinách zpravidla dvě kvalifikované učitelky nebo učitelka a asistent pedagoga. Jejich přímá práce se překrývá v rozsahu několika hodin denně, a to zejména při řízených činnostech, pobytu venku a stravování.

V případě vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka se učitelky zaměřují na rozvoj porozumění a praktického užívání jazyka. Poskytují individuální jazykovou podporu v rámci běžných činností a realizují jazykovou přípravu s ohledem na individuální možnosti dětí. Přímá pedagogická práce je organizována tak, aby byla při všech aktivitách zaručena stoprocentní bezpečnost. V souladu s legislativou je pro předškoláky s povinným vzděláváním v případě krizových opatření zajištěna distanční výuka.

4.3.1 PROVOZ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Provoz mateřské školy je stanoven od 7:00 do 16:00 hodin. Při předávání dětí mají rodiče po předchozí dohodě možnost zapojit se do herních aktivit tak, aby nenarušovali program ostatních dětí ve třídě. V době od 7:00 do 8:00 se děti scházejí v určených třídách (v jedné třídě v přízemí a v jedné v prvním patře), odkud se následně rozcházejí do svých kmenových tříd. Po odpolední svačině probíhají odpolední zájmové činnosti a individuální hry opět v jedné třídě na každém patře.

Denní harmonogram – prostor pro hru, rozvoj a radost

- **7:00–10:00 Ranní hry a cílené rozvíjející činnosti**
 - Příchod dětí do mateřské školy (doporučený příchod nejpozději do 8:30 hodin).
 - Spontánní hry, individuální a skupinové činnosti podle zájmu dětí.
 - Pravidelný ranní vítací rituál ve společném kruhu.
 - Didakticky zacílené individuální i skupinové řízené aktivity.

- Speciálněpedagogická péče: individuální kondiční cvičení, rozvoj prostorové orientace, samostatného pohybu, rozvoj komunikačních dovedností a zrková stimulace.
- Terapeutické činnosti: skupinová muzikoterapie, relaxace v multismyslové místnosti, aktivity v motorické místnosti a pravidelná canisterapie (jednou týdně).
- Hygiena a dopolední svačina podávaná podle individuálních potřeb dětí (9:30–10:00).
- **10:00–12:00 Příprava na pobyt venku a dopolední program**
 - Sebeobsluha při oblékání a příprava na pobyt venku.
 - Pobyt venku: tematické vycházky, pohybové hry na školní zahradě a dětském hřišti, situační učení.
 - Kulturní a vzdělávací akce: divadelní představení, koncerty, výstavy a externí programy.
 - V případě nepříznivého počasí se program přesouvá do tělocvičny, multismyslové místnosti nebo motorické místnosti.
- **12:00–12:30 Hygiena a oběd**
 - Rozvíjení dovedností samostatného stolování, nácvik a upevňování schopnosti kousat, žvýkat a polykat.
- **12:30–13:30 Odpočinek a relaxace**
 - Sebeobslužné činnosti před odpočinkem, polední klid na lehátku.
 - Provádění zklidňujících masáží a poslech pohádek.
 - Náhradní klidové aktivity pro děti s nižší potřebou spánku.
- **13:30–16:00 Odpolední zájmové činnosti a odchod domů**
 - Postupné vstávání a odpolední hygiena.
 - Odpolední svačina podle individuálního tempa dětí (zpravidla 14:30–15:00).
 - Spontánní hry, individuální rozvoj konkrétních dovedností, volné herní aktivity do odchodu dětí domů.

Denní harmonogram je koncipován flexibilně, což pedagogům umožňuje okamžitě reagovat na aktuální potřeby, možnosti a psychofyzické rozpoložení dětí. Učitelky plně respektují osobní tempo každého jedince, nabízejí přiměřené množství podnětů a předcházejí jejich přetěžování. Spontánní aktivity a volná hra převažují nad činnostmi řízenými. V případě potřeby pedagogové děti citlivě aktivizují, velký důraz je však kladen na dostatek prostoru pro klid a relaxaci.

4.4 ŽIVOTOSPRAVA

V průběhu celého dne se střídají spontánní i řízené činnosti dětí, doplněné o vhodné relaxační chvíle. Děti mají dostatek příležitostí k pohybovým aktivitám v interiéru i venku, včetně volného pohybu, chůze a běhu. K rozvoji motorických dovedností využívají specializované pomůcky, nářadí a náčiní. Délka pobytu venku je dána rámcovým režimem dne, přičemž plně respektuje individuální potřeby dětí a samozřejmě zohledňuje možnosti imobilních žáků. Také polední odpočinek poskytuje všem dětem prostor pro dostatečnou relaxaci. Těm, které nemají potřebu spánku po celou vymezenou dobu, učitelky nabízejí klidové alternativní aktivity.

Dovoz a výdej stravy zajišťuje školní kuchyně prostřednictvím výdejny v budově mateřské školy. Jídelníček sestavuje vedoucí školní jídelny a schvaluje ředitelka školy, přičemž interval mezi jídly nepřesahuje tři hodiny. Celodenní pitný režim je organizován tak, aby podporoval samostatnost dětí. U dětí, které jsou v této oblasti plně závislé na pomoci druhých, zajišťují dostatečný příjem tekutin učitelky a asistenti. Během stravování učitelky dbají na klidnou atmosféru a příjemné prostředí. Vedou děti k samostatnosti, rozvíjejí kulturu stolování, jídlo jim citlivě nabízejí a respektují jejich volbu v množství i výběru potravy. Dostatečná nabídka vody a vhodných nápojů je samozřejmostí i během samotného jídla.

Kvalitu a složení stravy průběžně monitoruje stravovací komise školy, jejímž členem je také zástupce z řad učitelek mateřské školy. Podle specifických zdravotních potřeb dětí je strava individuálně upravována (např. mixováním či přípravou diet). Na základě dohody se zákonnými zástupci je v případě zdravotních indikací možné zajištění vlastní přinesené stravy. Naším **trvalým záměrem** je budovat u dětí správné stravovací návyky jako základ zdravého životního stylu.

4.5 VĚCNÉ PODMÍNKY

Budova školy prošla v roce 2007 celkovou rekonstrukcí a nyní plně vyhovuje specifickým potřebám dětí ze speciální mateřské školy, a to po stránce bezpečnostní, hygienické, estetické i praktické. Všechny prostory jsou bezbariérové. Snadnou orientaci dětí v interiéru zajišťuje promyšlené použití barevných kombinací, kontrastů a plastických vodicích linií.

V přízemí se nachází první a druhá třída, šatny dětí i zaměstnanců, sborovna, kabinet, sociální zázemí a speciální multismyslová místnost. V prvním patře jsou situovány dvě zbývající třídy (třetí a čtvrtá), ložnice, výdejna stravy a dvě dětské jídelny, včetně příslušného sociálního zařízení.

Třídy jsou účelně zařízeny ergonomickým nábytkem. Prostor má jasně strukturovanou a pro děti čitelnou podobu, což posiluje jejich jistotu a usnadňuje orientaci. Kvalitní a moderní hračky i didaktické pomůcky odpovídají přísným bezpečnostním standardům a jsou uloženy v místech,

kteřá jsou dětem snadno přístupná. Používání pomůcek má v každé třídě jasná pravidla, k jejichž postupnému přijímání pedagogové děti nenásilně vedou.

Škola průběžně doplňuje fond speciálních pomůcek pro rozvoj smyslového vnímání a prostorové orientace. Systematicky pořizujeme materiály pro podporu základních dovedností zrakově postižených dětí, včetně pomůcek pro sebeobsluhu a pro budoucí výuku čtení a psaní v Braillově bodovém písmu. Výběr hraček reflektuje zájmy dětí a pomáhá rozvíjet jejich silné či kompenzovat oslabené stránky. Podle individuálních potřeb zajišťujeme vhodné kompenzační, polohovací a komunikační pomůcky. V každé třídě je navíc k dispozici počítačové pracoviště s edukačními programy pro předškoláky.

Multismyslová místnost v přízemí, rozšířená a modernizovaná v roce 2016, slouží dětem s různým typem a stupněm zdravotního znevýhodnění. Její inventář soustavně doplňujeme. Cílené aktivity v tomto pozitivně laděném prostředí přinášejí dětem hlubokou relaxaci a plní důležitou interakční a poznávací funkci.

V prvním patře budovy mohou děti využívat prostornou terasu s umělým trávníkem, která je ideální pro polohování, hry s vodou v letním období nebo jízdu na odrážedlech. Šatny jsou vybaveny nábytkem, který svými parametry stimuluje rozvoj samostatnosti a sebeobsluhy. Zateplenou venkovní fasádu budovy zdobí piktogramy znázorňující školní aktivity.

Škola disponuje speciálními místnostmi pro individuální cvičení se stropním kolejničovým systémem, který usnadňuje manipulaci s imobilními dětmi. V budově B5 mají děti přístup do plně vybavené motorické místnosti, jejíž zázemí je uzpůsobeno pro žáky s tělesným postižením. Zdejší pohybové aktivity efektivně upevňují hrubou i jemnou motoriku, učí orientaci v prostoru a pozitivně ovlivňují mentální vývoj.

K rekreaci a sportu slouží rozsáhlé venkovní plochy. Hřiště pod budovou B1 je určeno pro míčové hry, přilehlá travnatá plocha nabízí herní prvky (prolézačky, kolotoče, houpačky) a zastíněné pískoviště. Zájem o přírodu a pěstitelské činnosti rozvíjíme díky vyvýšenému záhonu a krmítkům pro ptactvo. V zimních měsících využíváme svažité terén areálu k sáňkování a bobování.

Naším dlouhodobým **záměrem** je průběžné doplňování inventáře vhodnými kompenzačními, didaktickými pomůckami a hračkami s důrazem na funkčnost a kvalitu. Do 31. 8. 2030 plánujeme vybavit dětské jídelny v prvním patře novým praktickým nábytkem, který splní nejvyšší bezpečnostní, hygienické i estetické nároky dětí s postižením.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1. VIZE A CÍLE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU, ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Naší vizí je rozvíjet mateřskou školu, která má pověst spolehlivé a kvalitní výchovně-vzdělávací instituce a jejíž činnost jasně dokládá zájem fungovat ku prospěchu dětí a v úzkém partnerství s jejich rodiči. Péče v mateřské škole se zaměřuje na vyvážený rozvoj fyzických, psychických a sociálně-emočních schopností dětí s ohledem na jejich individuální limity. Vzdeláváme děti se zrakovým, sluchovým, tělesným či mentálním postižením, se závažnými vadami řeči, poruchami chování, autismem a kombinovanými vadami, které mají na základě doporučení školských poradenských zařízení stanovena odpovídající podpůrná opatření.

Dlouhodobé strategické cíle vzdělávacího programu:

- Na základě doporučení školského poradenského zařízení a průběžného pedagogického diagnostikování hravou formou rozvíjet dítě po stránce fyzické, psychické i sociálně-emoční, směřovat dítě k maximální možné samostatnosti a k osvojení klíčových kompetencí s respektem k aktuální úrovni jeho vývoje.
- Podporovat psychofyzický rozvoj dětí tak, aby na konci předškolního věku byly v rámci svých možností samostatnými osobnostmi, které dokážou s osobním uspokojením zvládat běžné nároky života s ohledem na závažnost svého handicapu.
- Vhodnou motivací a cílenou stimulací aktivovat děti se zdravotním postižením, u nichž se projevují sklony ke stereotypnímu jednání, a efektivně tak předcházet pasivitě způsobené nedostatkem podnětů.
- Vybavit děti potřebnými návyky a dovednostmi v oblasti hygieny a sebeobsluhy, minimalizovat jejich závislost na pomoci okolí a tím posilovat jejich zdravé sebevědomí.
- Prostřednictvím specifických cvičení rozvíjet orientaci v prostoru a samostatný pohyb, podporovat tak odvalu dětí a jejich radost ze zvládnutých aktivit.
- Vytvářet optimální podmínky pro stimulaci a rozvoj diferenciacních schopností všech smyslů (zraku, hmatu, sluchu, čichu, chuti i kinestetického vnímání) a učit děti spojovat jednotlivé vjemy do ucelených představ o okolním světě.

5.2 VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE, KTERÉ JSOU VYUŽÍVÁNY K ROZVOJI KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A ZÁKLADNÍCH GRAMOTNOSTÍ

Výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole cíleně směřuje k rozvoji klíčových kompetencí a základů jednotlivých gramotností. Naší snahou je všestranně rozvíjet osobnost dítěte ve všech čtyřech oblastech předškolního vzdělávání: biologické, psychologické, sociálně-kulturní a environmentální.

Klíčové kompetence popisují cílový stav, k němuž děti vedeme, a směřují k rozvoji jejich osobnosti jako celku. Zahrnují kompetence k učení, komunikativní, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, kulturní a digitální. Každé dítě jich dosahuje v míře, která odpovídá jeho individuálnímu maximu a možnostem.

Základní gramotnosti (matematická a čtenářská) pomáhají dětem uvědomit si smysl toho, co se již naučily a prakticky to využít. Gramotnosti nelze rozvíjet izolovaně, jejich rozvoj je přirozeně provázán s upevňováním dalších dovedností a prolíná se každodenními plánovanými i spontánními aktivitami. Učitelky je cíleně integrují do tematických celků a připravují podnětné podmínky pro volnou hru.

Specifické oblasti podpory a rozvoje gramotností:

- **Matematická gramotnost u dětí se SVP:** Zaměřujeme se na pochopení elementárních matematických pojmů, prostorových vztahů a každodenních situací. Děti získávají zkušenosti na základě praktické manipulace s předměty a objevování jednoduchých zákonitostí v rozsahu, který odpovídá jejich individuálním možnostem.
- **Čtenářská gramotnost u dětí se SVP:** Budujeme pozitivní vztah ke knihám, čtení a naslouchání textu. Cíleně využíváme ilustrace, učíme děti propojovat text s obrázkem, vnímat informace a čerpat z nich příběh.
- **Pohybová gramotnost:** Nabízíme pestrou škálu pohybových aktivit a dáváme dětem možnost vyzkoušet si různé pohybové vzorce, aby objevily činnosti, které je nejvíce baví.
- **Zdravotní gramotnost:** Vedeme děti k uvědomění, že vlastní chování má velký vliv na zdraví. Předáváme jim elementární poznatky o správné výživě, zdravém pohybu, bezpečné sebeobsluze a ochraně životního prostředí, přičemž důsledně podporujeme jejich duševní pohodu.
- **Informatické myšlení:** Základy rozvíjíme prostřednictvím logických úkolů, skládání puzzle, her se stavebnicemi nebo vyprávěním příběhů, které vyžadují hledání řešení konkrétního problému.
- **Mediální gramotnost:** Podporujeme kritické vnímání médií a pracujeme s digitálními technologiemi výhradně ve zdravé a smysluplné míře (např. využívání naučných aplikací v chytrém telefonu při poznávání flóry a fauny během pobytu venku).
- **Finanční gramotnost:** Hravou formou (např. při hře na obchod s maketami peněz) nebo prostřednictvím tematických příběhů o spoření dětem přibližujeme význam a hodnotu peněz.
- **Přírodovědná gramotnost:** Pozorujeme přírodu ve všech jejích proměnách (rostliny, zvířata, počasí). Realizujeme jednoduché experimenty, věnujeme se pěstelským pracím na vyvýšeném záhonu, pracujeme s přírodninami a navštěvujeme botanickou zahradu.

- **Sociální a emocionální gramotnost:** Učíme děti porozumět vlastním emocím, správně je pojmenovat, rozvíjet empatii vůči kamarádům a konstruktivně řešit případné konflikty.

Všechny tyto oblasti rozvíjíme přirozenou formou hry, příběhu a situačního učení v průběhu celého dne. Úroveň dosažení těchto gramotností plně vychází z individuálního vzdělávacího potenciálu každého dítěte.

Výchovně-vzdělávací strategie

Výchovně-vzdělávací strategie představují soubor promyšlených postupů, metod a aktivit, kterými vědomě podporujeme aktivní učení, hru a prožitek dítěte. Učitelky při jejich volbě respektují vývojová specifika a individuální potřeby skupiny i jednotlivců. Stěžejní jsou pro nás efektivní formy učení, mezi něž patří zejména **spontánní, prožitkové, situační a kooperativní učení**.

Hlavním východiskem pro volbu konkrétních strategií jsou poznatky získané průběžným pedagogickým diagnostikováním. K dosažení očekávaných výsledků učení směřujeme jak skrze volnou hru, tak prostřednictvím nepřímo řízených či plně řízených činností. Pedagogický tým dbá na zajištění efektivní komunikace mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a dospělými. Podle aktuální potřeby organizujeme práci individuální, skupinovou či hromadnou. Bohatá nabídka činností, citlivé, nenásilné vedení a propojování tematických celků umožňují naplnit náš hlavní cíl: dovést každé dítě k dosažení co nejvyšší možné úrovně jeho osobního rozvoje.

Přehled nejčastěji užívaných výchovně vzdělávacích strategií:

- **Hra:** Představuje základní a dominantní činnost dětí předškolního věku. Pro děti se SVP v naší mateřské škole je příležitostí k učení a rozvoji v bezpečném, podporujícím a inkluzivním prostředí. Přispívá k jejich celkovému rozvoji a pohodě. Děti se učí sociální a emocionální dovednosti, hra podporuje jejich kreativitu, představivost, rozvoj kognitivních schopností. Pedagogové k dětem přistupují individuálně, vytváří strukturované prostředí, přizpůsobují herní aktivity jejich schopnostem a zájmům. Připravují pro hru vhodné materiály, pomůcky, poskytují dětem dostatek času na její dokončení. Při hře citlivě podporují iniciativu dětí.
- **Spontánní učení:** Přirozený proces, při němž děti získávají nové znalosti a zkušenosti pozorováním běžných situací a na základě své zvědavosti. Vychází z volné volby dětí. Učitelky pro ně připravují podnětné, inspirativní prostředí a pestrá nabídkou nenásilně podporují dětskou aktivitu.
- **Kooperativní učení:** Skupinová metoda, která děti učí vzájemné podpoře, komunikaci a spolupráci. Rozvíjí sociální dovednosti, empatické myšlení a učí děti pracovat společně, vzájemně se od sebe učit, ale i respektovat pravidla skupiny.
- **Prožitkové učení:** Vysoce efektivní způsob poznávání založený na vlastní zkušenosti a prožitku. Učitelky přirozeně propojují dosavadní vědomosti dětí s novou praxí –

například při tematických vycházkách, exkurzích, námětových hrách nebo polytechnických činnostech. Konkrétní zkušenost učí děti chápat příčiny a souvislosti v rozsahu, který odpovídá jejich aktuální psychofyzické úrovni.

- **Situační učení:** Využívá nepředvídatelné a spontánní momenty z běžného života (změny počasí, úrazy, konflikty, emoce) jako účinný zdroj vzdělávání. Učení skrze reálné životní příběhy a aktuální zkušenosti zanechává v dětech silný a trvalý prožitek.
- **Sociální učení:** Proces včleňování dětí do společnosti, osvojování si norem chování, hodnot a návyků. V prostředí mateřské školy probíhá socializace zapojováním dětí do společných činností, a to především metodou nápodoby a srozumitelného vysvětlování.
- **Pozitivní posilování:** Výchovná metoda zaměřená na podporu žádoucího chování a budování zdravého sebevědomí. Skrze pochvalu, uznání či drobnou odměnu motivujeme děti k opakování správných vzorců chování, upevňujeme jejich důvěru a posilujeme vztah mezi dítětem a pedagogem.
- **Aktivní učení:** Soubor metod, které děti přímo zapojují do činnosti. Zvyšuje efektivitu vzdělávání, vede k trvalejšímu osvojení poznatků a všestranně rozvíjí logické myšlení, komunikační schopnosti i citový život dětí.
- **Badatelské činnosti:** Aktivita, které podněcují zvědavost a trénují soustředění dětí se SVP zapojením co největšího počtu smyslů. Zkoumáním a objevováním okolního světa (často spojeným s pohybovou složkou a překonáváním překážek) děti získávají praktické zkušenosti a rozvíjejí aktivní zájem o dokončení úkolu.
- **Konstruktivismus:** Pedagogický přístup založený na tom, že děti si své poznání sami aktivně budují (konstruují) na základě vlastních prožitků a zkušeností. Učitel funguje jako průvodce, který vytváří optimální podmínky a nabízí podněty navazující na předchozí vědomosti dětí.
- **Rozvíjení zrakového vnímání a paměti:** Zrak je klíčovým prostředkem komunikace a poznávání. U dětí se zrakovým postižením se systematicky zaměřujeme na specifická cvičení – zrakovou diferenciaci, analýzu a syntézu, záměrné vedení očních pohybů, rozvoj zrakové paměti a vizuomotorickou koordinaci.
- **Rozvíjení sluchového vnímání a paměti:** Sluchové vnímání rozvíjíme prostřednictvím sluchové diferenciaci (rozlišování zvuků, jejich výšky, délky a intenzity) a sluchové analýzy (vytleskávání slabik, rozklad slov). Hry na sluchovou pozornost a paměť jsou základním předpokladem pro úspěšnou budoucí komunikaci.
- **Rozvíjení vizuomotorické koordinace:** Schopnost sladit pohyb ruky s tím, co vidí oči. Tato koordinace je nezbytná pro činnosti vyžadující přesnost (skládání podle vzoru, psaní).

U dětí se zrakovým postižením, u nichž je v budoucnu předpoklad psaní černotiskem, procvičujeme vizuomotoriku cíleně s ohledem na jejich konkrétní zrakovou vadu.

- **Nácvik grafomotorických dovedností:** Grafomotorika vyžaduje koordinaci ruky při kreslení a psaní, vychází z motoriky celého těla. Rozvoj motoriky prstů a dlaně stavíme na celkovém pohybovém rozvoji těla. Učitelky připravují pestré aktivity (malování, stříhání, stavění, skládání papíru), které jsou skvělou průpravou pro budoucí psaní u dětí, jimž to jejich zdravotní stav umožňuje.
- **Záměrná smyslová cvičení:** Každodenní, individuálně volená cvičení smyslů přizpůsobená stupni zdravotního znevýhodnění dětí. Cílem je zábavnou formou (s využitím zajímavých materiálů a pomůcek) rozvíjet smyslové vnímání, zpřesňovat představy o okolním světě a učit děti diferencovat různé podněty.
- **Bazální stimulace:** Koncept zaměřený na podporu dětí s nejtěžším zdravotním postižením. Cílenou stimulací základních smyslových center (somatických, vestibulárních, vibračních) pomáháme dětem vnímat vlastní tělo, rozvíjet komunikaci a budovat kontakt s okolním světem. Uskutečňuje se pouze na základě pozitivně pocíťovaného emocionálního vztahu, obsahuje základní interakční a komunikační podporu a realizuje se během aktivit celého dne. Jedná se o speciální aktivity a hry zaměřené individuálně podle potřeb konkrétního dítěte.
- **Orofaciální stimulace:** Metoda je zaměřena na rozhýbání jemného svalstva v orofaciální oblasti u dětí se zdravotním postižením. Cílem je rozvoj klíčových předřečových dovedností potřebných pro kousání, polykání, fyziologicky správné dýchání a artikulaci. Nácvik probíhá hravou formou prostřednictvím jemných masáží obličeje, které využívají techniky tlaku, tahu a vibrací k ovlivnění svalového tonu. Při stimulaci se využívají individuálně zvolené pomůcky a správný postup je pravidelně konzultován s fyzioterapeutem.
- **Metoda Snoezelen:** Snoezelen je multifunkční metoda realizovaná ve specializované multisenzorické místnosti. Nabízí odpočinkové, relaxační i aktivizační činnosti, které komplexně oslovují všechny smysly dětí. Využívá specifické světelné a zvukové prvky, aromaterapii, relaxační hudbu, vodní válec či optická vlákna. Tento koncept umožňuje efektivně propojovat pedagogickou činnost s dalšími terapeutickými prvky, jako jsou bazální stimulace, zraková terapie či muzikoterapie.
- **Míčkování:** Tato pomocná masážní metoda využívá molitanové míčky různých velikostí a je určena primárně pro děti s tělesným postižením. Směřuje ke svalové relaxaci, uvolnění napětí, navození psychické pohody a stimulaci kožních receptorů. Pedagogičtí pracovníci využívají dvě základní techniky vedení míčku po těle, kterými jsou koulení dlaní a prsty

a vytírání tahem bez otáčení míčku. Metoda vyvolává příjemné vjemy podporující celkové zklidnění.

- **Aromaterapie:** Aromaterapie je harmonizační metoda využívající účinků přírodních esenciálních olejů k podpoře celkového zdraví. Pomáhá posilovat imunitní systém, ulevuje při psychické zátěži a harmonizuje tělesné i duševní pochody. Na základě individuálních potřeb dětí se aplikují specifické uklidňující nebo stimulační esence. Metoda je zařazována zejména u dětí s kombinovaným postižením a často se integruje do relaxačních masáží.
- **Polohování:** Preventivní a rehabilitační technika je určena pro děti s těžkým omezením hybnosti. Slouží jako prevence proleženin, protahuje svalstvo, stimuluje rozvoj motoriky a změnou zorného pole podporuje kognitivní vývoj. Pedagogičtí pracovníci pravidelně ukládají děti na určenou dobu do fyziologicky vhodných poloh na záda či na bok. Využívají přitom speciální polohovací pomůcky, jako jsou klíny, válce a polštáře, které dětem zajišťují pocit bezpečí a pohodlí.
- **Relaxační masáže:** Cílené dotekové techniky jsou zařazovány do programu během dopoledních či odpoledních relaxačních bloků, zejména u dětí s kombinovaným postižením. Cílem je odstranění psychického i fyzického napětí, podpora vnímání vlastního těla a rozvoj smyslového vnímání. Masáže jsou založeny na vědomém doteku, jemném hlazení a mírném tlaku. Vlídlná verbální i neverbální komunikace během masáže současně upevňuje bezpečný vztah mezi dítětem a pedagogem.

SPECIFIKA VE VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI:

Speciálněpedagogická péče (individuální a skupinová)

- **Individuální logopedická péče:** Je poskytována dětem s narušenou komunikační schopností. Na základě depistáže po přijetí dítěte do mateřské školy ji nabízíme rodičům, jejichž děti potřebují v této oblasti podporu. Záměrem je rozvoj komunikačních dovedností ve všech jazykových rovinách a budování systémů alternativní a augmentativní komunikace (AAK) u dětí, které nemohou komunikovat běžnou mluvenou řečí. Péči zajišťuje plně kvalifikovaný pedagog.
- **Individuální kondiční cvičení:** Probíhá ve specializované místnosti a je určena dětem s tělesným postižením různého stupně. S dětmi pracuje speciální pedagog s odborností fyzioterapeuta, který aplikuje moderní rehabilitační metody. Individuálně s rodiči dětí konzultuje aplikované postupy. Třídní učitelky a asistentky pod jeho vedením zajišťují správné polohování dětí a začleňují vhodné pohybové prvky do denního režimu.
- **Individuální zraková terapie:** Zajišťuje rozvoj nebo udržení zrakových funkcí u dětí se zrakovou vadou. Terapii vede kvalifikovaný speciální pedagog. Učí děti maximálně

využívat zbytky zraku s pomocí rehabilitačních a kompenzačních pomůcek, což podporuje jejich samostatnost v sebeobsluze, prostorové orientaci, pohybu i v dalším vzdělávání.

- **Muzikoterapie:** Systematická a cílená skupinová činnost pod vedením odborného pedagoga. Propojením hudby, rytmu, pohybu a dramatických postupů pozitivně ovlivňuje psychofyzické procesy dětí. Působí relaxačně i stimulačně, uvolňuje svalové napětí, harmonizuje energii a v kolektivu vrstevníků dává dětem prostor prožitkově vnímat hudební vjemy a zároveň si uvědomit vlastní jedinečnost.
- **Canisterapie:** Využívá pozitivního psychosociálního a fyziologického působení speciálně vycvičeného psa. U dětí se souběžným postižením více vadami probíhá jednou týdně, nejčastěji formou canisterapeutického polohování, které prohřívá tělo, uvolňuje spasmy a oživuje mimiku. Má význam pro navození libých pocitů. U mobilních dětí má formu aktivní hry.
- **Keramika:** Ve spolupráci s SVČ Lužánky v Brně navštěvují děti jednou týdně keramickou dílnu. Seznamují se s různými technikami zpracování hlíny. Činnost rozvíjí jemnou motoriku, hmatové vnímání a dává volný průchod dětské fantazii. Pedagogové dbají na to, aby výtvoři byly výhradně autentickou prací dětí.
- **Příprava na čtení a psaní v Braillově písmu:** Je určena nevidomým dětem a dětem s takovým stupněm zrakového postižení, který neumožňuje čtení černotisku ani s optickými pomůckami. Individuální cvičení rozvíjejí hmatovou diferenciaci, orientaci na ploše a základy orientace v šestibodu Braillova písma různých velikostí s využitím speciálních pomůcek.
- **Prostorová orientace a samostatný pohyb:** Nácvik samostatného pohybu dětí s těžkým zrakovým postižením staví na uvědomění si vlastního těla a postupuje k orientaci v nejbližším okolí. Speciální pedagog učí děti zvládat základní techniky pohybu a fixovat jednoduché trasy s využitím orientačních bodů a zachovalých smyslů.

Všechny tyto specializované aktivity jsou plně provázány s hlavními cíli a vizí školy – vytvářejí podnětné prostředí, které podporuje psychickou i fyzickou pohodu a všestranný rozvoj dětí.

Přehled dalších uplatňovaných vzdělávacích metod

Vzdělávání flexibilně přizpůsobujeme doporučením školských poradenských zařízení a aktuální vývojové úrovni dětí. V praxi kombinujeme tyto metody:

- slovní metody (vyprávění, vysvětlování, řízený rozhovor),
- názorně-demonstrační metody (pozorování předmětů a jevů, ukázky činností, práce s obrázky, fotografiemi a didaktickými pomůckami),
- praktické a tvořivé činnosti,

- konstruktivní práce s chybou jako s přirozeným nástrojem učení,
- metoda postupných kroků (rozfázování úkolů) a systematická vizualizace i strukturalizace režimu,
- motivační a prosociální činnosti, učení nápodobou a pravidelné denní rituály,
- metody přiměřenosti, povzbuzování, kompenzace a reedukace.

Základem učení je multisenzoriální přístup – přímá manipulace s reálnými předměty při zapojení všech dostupných smyslů, což dětem umožňuje utvářet si přesné a pravdivé představy o okolním světě.

Formy vzdělávání: individuální, skupinová, hromadná.

5.3 NASTAVENÍ PROCESU PEDAGOGICKÉHO DIAGNOSTIKOVÁNÍ

Základním předpokladem pro optimální pedagogické působení je **průběžné pedagogické diagnostikování**. Při jeho realizování učitelky pravidelně pozorují děti během celého dne, sledují osobnost dítěte jako celek a zároveň se zaměřují na jeho individuální specifika. Pokroky dětí zaznamenávají do diagnostického portfolia, jehož pevnou součástí je plán rozvoje dítěte. Portfolio funguje jako nástroj pedagogické podpory a slouží k systematickému rozvoji každého jedince.

Na základě diagnostických závěrů pak učitelky volí nejvhodnější vzdělávací a terapeutické strategie. Portfolio obsahuje nejen samotnou diagnostiku a hodnocení, ale také ukázky dětských prací, fotografie a další materiály mapující rozvoj a úspěchy dítěte. Tyto podklady učitelky využívají k efektivnímu plánování vzdělávací nabídky, jako klíčový zdroj informací pro komunikaci s rodiči a jako motivační nástroj pro sebehodnocení dětí. Možným doplňkem je také využití výběrového či sběrného portfolia. Konkrétní podoba a realizace těchto složek jsou plně v kompetenci učitelek, které je přizpůsobují specifikům dětí své třídy.

5.4 ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ INDIVIDUALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI NA ZÁKLADĚ JEJICH POTŘEB, MOŽNOSTÍ A ZÁJMŮ:

Vzdělávání v naší mateřské škole staví na přísně individualizovaném přístupu. Práce učitelek a asistentek pedagoga vychází z přesvědčení, že každé dítě je jedinečné, vyžaduje specifické metody vedení a zohlednění svých možností i zájmů. Všechny děti mají na základě vyšetření ve školském poradenském zařízení stanovena odpovídající podpůrná opatření (organizační, personální, vzdělávací či materiální úpravy). Třídní učitelky pro ně vypracovávají individuální plány pedagogické podpory (plány rozvoje dítěte), ve kterých plně zohledňují doporučení odborníků a průběžně sledují psychofyzický vývoj žáků.

Pravidla pro tvorbu, realizaci a vyhodnocování plánu rozvoje dítěte:

- je zpracováván pro všechny děti,
- jedná se o interní materiál školy, je součástí pedagogické dokumentace dítěte,
- vychází z doporučení školského poradenského zařízení,
- zohledňuje závěry z psychologických vyšetření,
- vypracovávají ho učitelky kmenové třídy,
- obsahuje základní údaje o dítěti, údaje z pedagogického pozorování v jednotlivých sledovaných oblastech a konkrétní doporučení individuálních činností s dítětem stanovených na základě záznamů z pozorování; v průběhu roku jsou záznamy doplňovány dle aktuálních skutečností,
- plán rozvoje dítěte se písemně vyhodnocuje 2krát ročně (leden, červen),
- je zpracován bez zbytečného odkladu, zpravidla do 1 měsíce od začátku školního roku nebo nástupu dítěte do mateřské školy,
- slouží k záznamům o sledování aktuální fyzické, psychické a sociálně-emoční úrovně dítěte,
- za tvorbu a realizaci plánů rozvoje dítěte odpovídají učitelky kmenové třídy,
- za kontrolu zpracování a vyhodnocování odpovídá zástupce ředitele školy.

Vzhledem k našemu specifickému zaměření je celý školní vzdělávací program (ŠVP) přizpůsoben předškolnímu vzdělávání dětí se SVP. Úroveň dosahování klíčových kompetencí je přirozeně ovlivněna osobnostním potenciálem a typem či stupněm zdravotního znevýhodnění. Vzdělávací proces plně respektuje vývojové charakteristiky, zájmy, aktuální schopnosti, temperament i individuální styl učení dětí. Pro posílení emoční stability si děti mohou z domova nosit oblíbenou hračku či předmět, které pedagogové citlivě využívají také jako motivační prvek při řízených činnostech. Pilířem práce je pozitivní motivace a využívání speciálněpedagogických metod. Nabídku úkolů diferencujeme tak, aby odpovídala rozdílným možnostem dětí. Díky podnětnému prostředí, kompenzačním pomůckám a upraveným materiálům zajišťujeme, aby se do programu mohly plnohodnotně zapojit všechny děti.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1 INTEGROVANÉ BLOKY VE FLEXIBILNÍM USPOŘÁDÁNÍ:

Do mateřské školy přijímáme děti s různým druhem i stupněm zdravotního znevýhodnění, které mají na základě odborné diagnostiky stanovena odpovídající podpůrná opatření. Obsah vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) jsme uspořádali do pěti flexibilních integrovaných bloků:

- ***KDO JSEM JÁ***
- ***NEJSEM NA SVĚTĚ SÁM***
- ***NENÍ V MYSLI, CO NEPROŠLO SMYSLY***
- ***PŘÍRODA KOLEM NÁS***
- ***JAK NÁM VĚCI POMÁHAJÍ***

Pojem „integrovaný“ v tomto kontextu vyjadřuje naši snahu rozvíjet osobnost dítěte jako komplexní celek ve všech vzdělávacích oblastech: biologické, psychologické, sociálně-kulturní a environmentální. Tyto oblasti se vzájemně prolínají, ovlivňují a podmiňují. Současně se zaměřujeme na utváření všech klíčových kompetencí – k učení, komunikativních, osobnostních a sociálních, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovních, k řešení problémů, kulturních i digitálních. Očekávané výstupy v těchto oblastech stanovují směr a cíle, kterých chceme s dětmi dosáhnout, přičemž každé dítě jich dosahuje v míře odpovídající jeho individuálnímu maximu.

Jednotlivé integrované bloky definují rámcovou vzdělávací nabídku, která je společná pro všechny děti. Konkrétní a individualizovanou podobu získává v třídních vzdělávacích programech (TVP), kde ji učitelky přizpůsobují možnostem, schopnostem a specifickým potřebám dětí ve své třídě. Náročnost činností diferencujeme s ohledem na věk a individuální limity tak, aby každé dítě zažilo pocit úspěchu. Pestrou nabídkou aktivit pomáháme všem dětem naplňovat očekávané výsledky učení v maximálním možném rozsahu.

Integrované bloky představují základní stavební kameny pro každodenní práci ve třídách. Slouží jako východisko, ze kterého učitelky vycházejí při plánování, přípravě a realizaci konkrétního denního programu. Celý proces plánování a organizace činností je plně v kompetenci třídních učitelů.

I. KDO JSEM JÁ

Hlavní smysl a účel:

Cílem bloku je podpora sebepoznání a uvědomění si vlastní identity. Zaměřuje se na utváření správné představy o vlastním tělesném schématu, získávání základní orientace v prostoru a rozvoj hrubé i jemné motoriky. Současně vede děti k přijímání zdravých životních a hygienických návyků a k posilování zdravého sebevědomí i pocitu bezpečí.

Očekávané výsledky učení ve vzdělávacích oblastech:

- I. Dítě a jeho tělo
 - orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce,
 - zachovává správné držení těla,
 - naplňuje své biologické potřeby,
 - zvládá základní pohybové dovednosti,
 - koordinuje pohyby těla, ruky a oka,
 - ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel,

- zvládá sebeobsluhu,
- má osvojené základní hygienické návyky.
- II. Dítě a jeho psychika
 - orientuje se v základních emocích a pocitech,
 - vyrovná se s neúspěchem.
- III. Dítě, ten druhý a společnost
 - identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými,
 - sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
- IV. Dítě a svět
 - reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích,
 - rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

Očekávané výsledky učení z klíčových kompetencí:

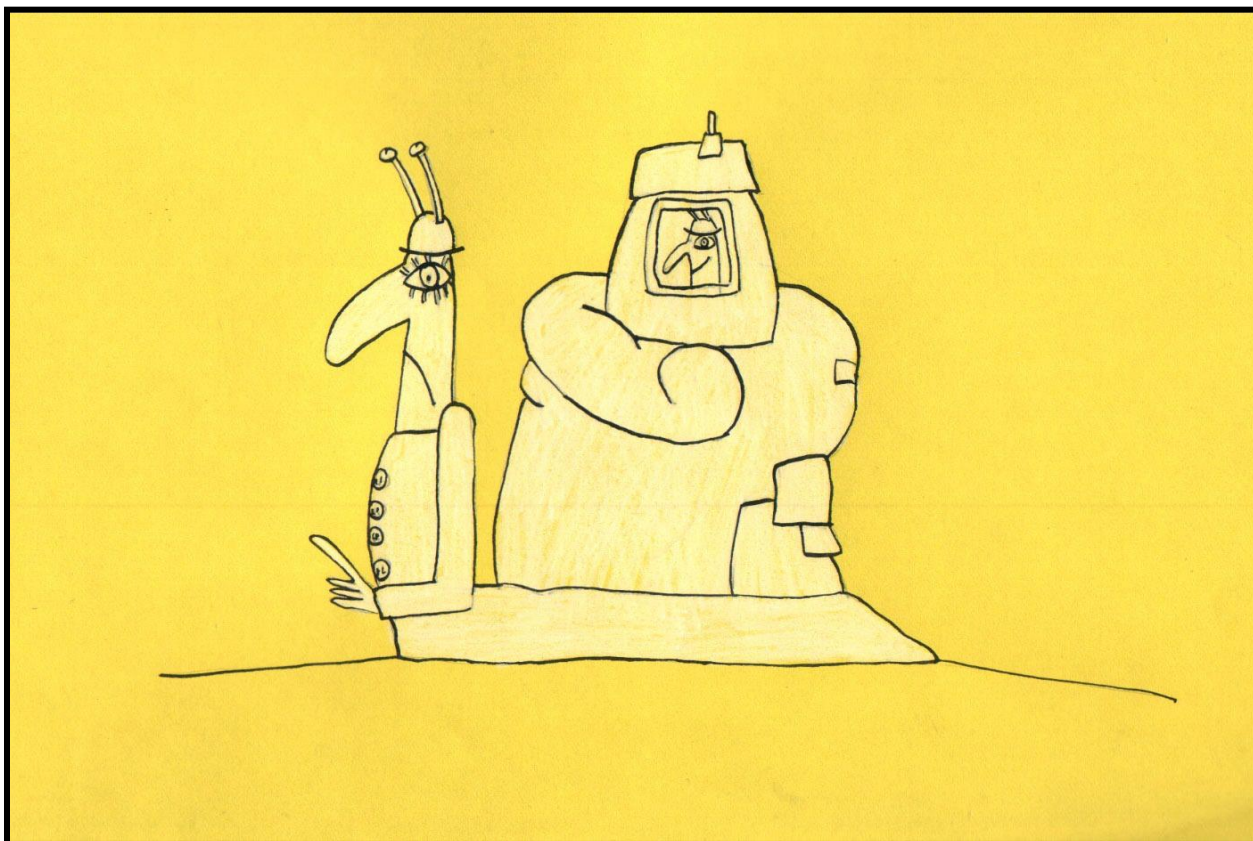
- Komunikační: vyjadřuje se různými způsoby.
- K občanství a udržitelnosti: přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí, identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat.
- Osobní a sociální: odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování a komunikaci, pojmenuje vlastní silné stránky, projevuje důvěru v sebe sama.
- K podnikavosti a pracovní: dokončí, co započalo, organizuje a realizuje svoje činnosti.
- Kulturní: reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.

Obecná nabídka činností (praktické a intelektové činnosti vedoucí k dosahování stanovených cílů):

- činnosti zaměřené na rozvoj pohybových dovedností (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, změny poloh a pohybů těla na místě, základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.),
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení),
- hry a činnosti pohybového a sportovního charakteru vedoucí dítě k uvědomění si vlastního těla a jeho pohybových možností a přispívající k návyku pravidelné pohybové aktivity,
- smyslové a psychomotorické hry,
- činnosti podporující rozvoj hudebních dovedností dítěte,
- činnosti rozvíjející sebeobsluhu,
- činnosti podporující potřebu zájmu o péči o okolní prostředí (např. úklid, úprava prostředí...),

- činnosti zaměřené k poznávání vlastního těla a jeho částí,
- zdravotní masáže,
- aktivity podporující péči o vlastní tělo, znalosti o základech zdravého způsobu života a vnímání osobního bezpečí,
- relaxační a odpočinkové činnosti směřující k vnímání pozitivního prostředí,
- využívání situací a činností směřujících k poučení o prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí a nezdravých návyků,
- námětové hry a činnosti se zaměřením na poznávání vlastního těla,
- spontánní hra,
- činnosti vyvolávající nebo podporující spokojenost a pohodu každého dítěte,
- činnosti vytvořené podle individuálních schopností dětí s důrazem na prožití úspěchu,
- činnosti různého zaměření, které umožňují samostatné vystupování a vyjadřování,
- individuální vyjadřování se na určité téma,
- nabídka příležitostí a her rozvíjejících vůli, vytrvalost a sebeovládání,
- sledování a poslech pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte,
- hry a činnosti podporující sebekontrolu a sebeovládání (hněv, zlost, úzkost apod.) a projevování kladných citů,
- činnosti vedoucí dítě k sebeuvědomění a k odlišení od ostatních,
- námětové a situační hry, ve kterých si dítě uvědomuje potřebu chránit soukromí a bezpečí své i druhých,
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy,
- hry zaměřené k poznávání, rozlišování a osvojování si různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, herní role, profesní role apod.),
- aktivity vedoucí dítě k dodržování pravidel slušného chování a mravních hodnot (dobro, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.),
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo.

II. NEJSEM NA SVĚTĚ SÁM

Hlavní smysl a účel:

Cílem bloku je podpora sebepoznání a uvědomění si vlastní identity. Zaměřuje se na utváření správné představy o vlastním tělesném schématu, získávání základní orientace v prostoru a rozvoj hrubé i jemné motoriky. Současně vede děti k přijímání zdravých životních a hygienických návyků a k posilování zdravého sebevědomí i pocitu bezpečí.

Očekávané výsledky učení ve vzdělávacích oblastech:

- I. Dítě a jeho tělo
 - orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce,
 - zachovává správné držení těla,
 - naplňuje své biologické potřeby,
 - zvládá základní pohybové dovednosti,
 - koordinuje pohyby těla, ruky a oka,

- ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel,
- zvládá sebeobsluhu,
- má osvojené základní hygienické návyky.
- II. Dítě a jeho psychika
 - orientuje se v základních emocích a pocitech,
 - vyrovná se s neúspěchem.
- III. Dítě, ten druhý a společnost
 - identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými,
 - sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
- IV. Dítě a svět
 - reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích,
 - rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

Očekávané výsledky učení z klíčových kompetencí:

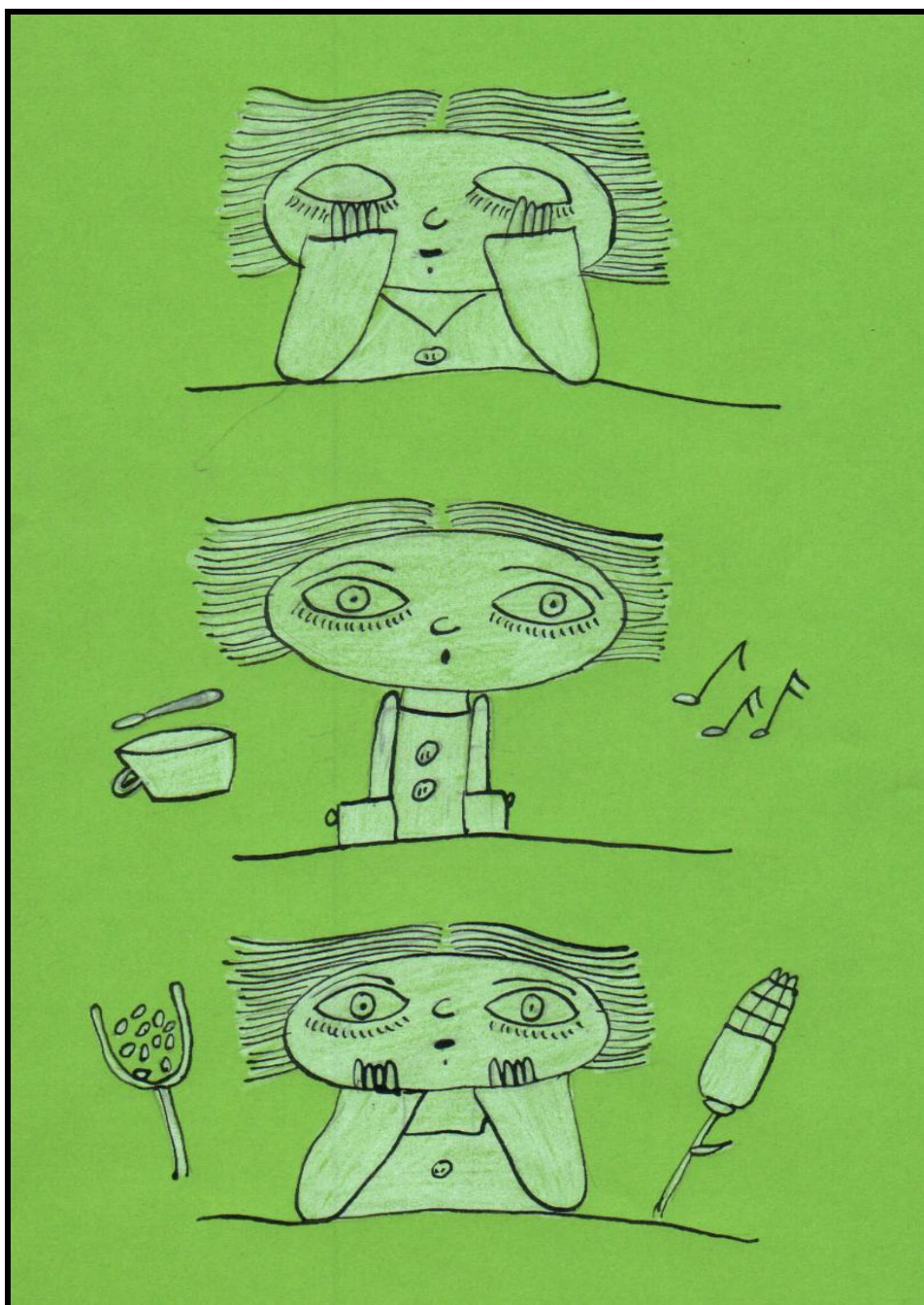
- Komunikační: vyjadřuje se různými způsoby.
- K občanství a udržitelnosti: přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí, identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat.
- Osobní a sociální: odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování a komunikaci, pojmenuje vlastní silné stránky, projevuje důvěru v sebe sama.
- K podnikavosti a pracovní: dokončí, co započalo, organizuje a realizuje svoje činnosti.
- Kulturní: reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.

Obecná nabídka činností (praktické a intelektové činnosti vedoucí k dosahování stanovených cílů):

- činnosti zaměřené na rozvoj pohybových dovedností (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, změny poloh a pohybů těla na místě, základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.),
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení),
- hry a činnosti pohybového a sportovního charakteru vedoucí dítě k uvědomění si vlastního těla a jeho pohybových možností a přispívající k návyku pravidelné pohybové aktivity,
- smyslové a psychomotorické hry,
- činnosti podporující rozvoj hudebních dovedností dítěte,
- činnosti rozvíjející sebeobsluhu,

- činnosti podporující potřebu zájmu o péči o okolní prostředí (např. úklid, úprava prostředí...),
- činnosti zaměřené k poznávání vlastního těla a jeho částí,
- zdravotní masáže,
- aktivity podporující péči o vlastní tělo, znalosti o základech zdravého způsobu života a vnímání osobního bezpečí,
- relaxační a odpočinkové činnosti směřující k vnímání pozitivního prostředí,
- využívání situací a činností směřujících k poučení o prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí a nezdravých návyků,
- námětové hry a činnosti se zaměřením na poznávání vlastního těla,
- spontánní hra,
- činnosti vyvolávající nebo podporující spokojenost a pohodu každého dítěte,
- činnosti vytvořené podle individuálních schopností dětí s důrazem na prožití úspěchu,
- činnosti různého zaměření, které umožňují samostatné vystupování a vyjadřování,
- individuální vyjadřování se na určité téma,
- nabídka příležitostí a her rozvíjejících vůli, vytrvalost a sebeovládání,
- sledování a poslech pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte,
- hry a činnosti podporující sebekontrolu a sebeovládání (hněv, zlost, úzkost apod.) a projevování kladných citů,
- činnosti vedoucí dítě k sebeuvědomění a k odlišení od ostatních,
- námětové a situační hry, ve kterých si dítě uvědomuje potřebu chránit soukromí a bezpečí své i druhých,
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy,
- hry zaměřené k poznávání, rozlišování a osvojování si různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, herní role, profesní role apod.),
- aktivity vedoucí dítě k dodržování pravidel slušného chování a mravních hodnot (dobro, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.),
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo.

III. NENÍ V MYSLI, CO NEPROŠLO SMYSLY

Hlavní smysl a účel:

Tento blok se zaměřuje na probouzení a rozvíjení aktivního zájmu dětí o zkoumání okolního světa prostřednictvím všech zachovalých smyslových analyzátorů. Cílem je systematická stimulace smyslového vnímání, podpora záměrné koncentrace pozornosti a cílevědomé utváření pevných vazeb mezi smyslovými vjemy, logickým myšlením a rozvojem řeči.

Očekávané výsledky učení ve vzdělávacích oblastech:

- I. Dítě a jeho tělo
 - rozlišuje pomocí všech smyslů,
 - zvládá základy grafomotoriky.
- II. Dítě a jeho psychika
 - využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie,
 - používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty,
 - sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově,
 - rozpozná rým a rytmitizuje,
 - postupuje podle slovních i obrazových instrukcí,
 - vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu,
 - sestavuje prostorové objekty podle předlohy.
- III. Dítě, ten druhý a společnost
 - poradí si v nové situaci,
 - zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- IV. Dítě a svět
 - rozpozná udržitelné přístupy v běžných situacích a umí je uplatnit.

Očekávané výsledky učení z klíčových kompetencí:

- K učení: záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost, uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.
- Komunikační: klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Osobní a sociální: vyjadřuje svůj názor.
- K podnikavosti a pracovní: ke změnám přistupuje jako k příležitostem.
- K řešení problémů: vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů; pozoruje, zkoumá, experimentuje a objevuje.
- Kulturní: zapojuje se do tvůrčích činností.

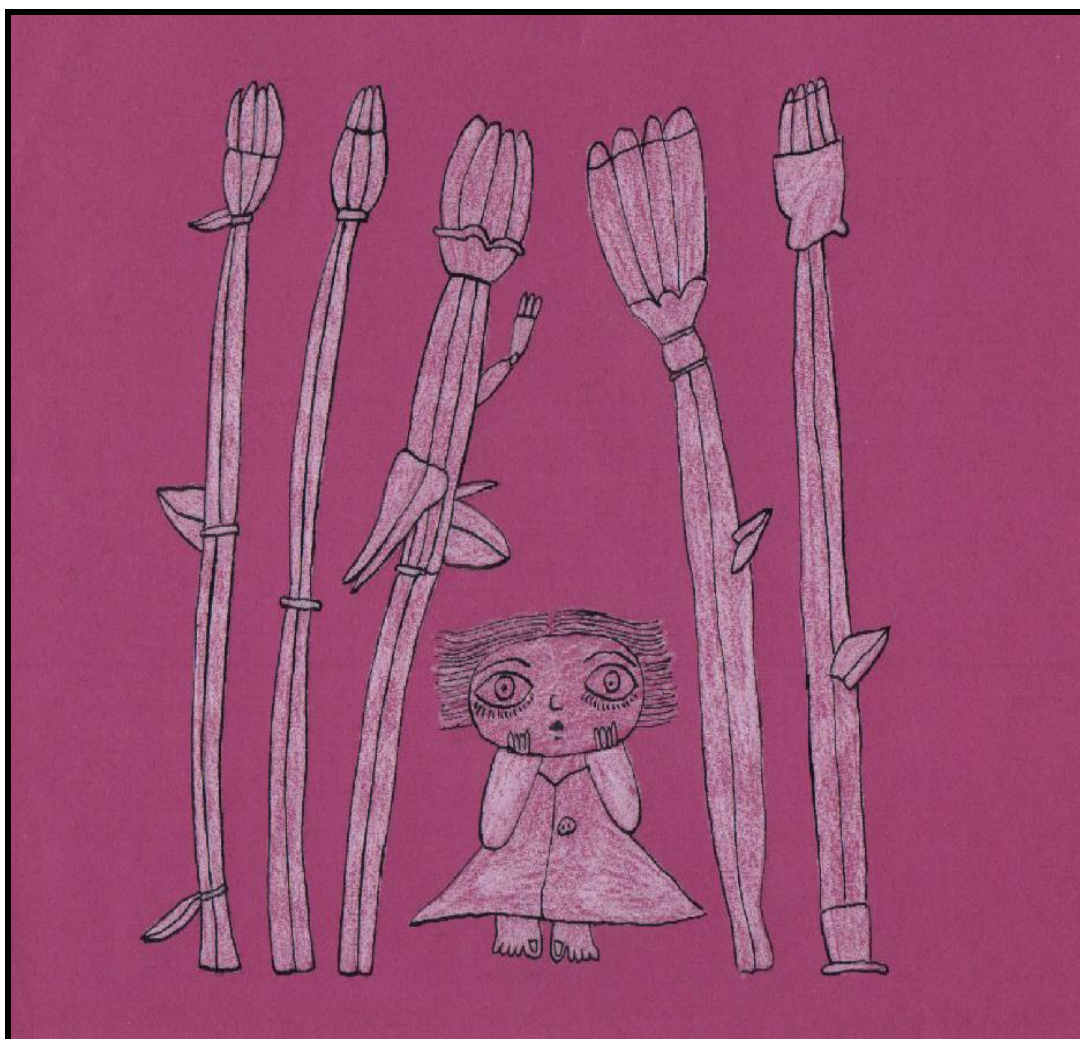
Obecná nabídka činností:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují,
- smyslové a psychomotorické hry,
- konstruktivní a grafické činnosti,
- rytmické a pohybové vyjádření hudby,
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující pozitivní prožitek,

- činnosti zaměřené na rozvoj artikulace, řeči, sluchu, rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti,
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, poslech nebo sledování filmových a naučných pohádek a příběhů,
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo, s čím manipulovalo,
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv,
- napodobování a rozlišování symbolů, tvarů, čísel, písmen (graficky, hmatem a za pomoci reliéfních obrázků),
- seznámení s šestibodem,
- činnosti zaměřující se na orientaci na řádku,
- činnosti podporující u dětí základy algoritmického myšlení – dodržování postupných kroků vedoucích k dosažení požadovaného výsledku, dodržení postupu dle stanoveného plánu, instrukcí,
- seznamování se s digitálními technologiemi (počítač, multiboard, magicbox), užívání jejich vzdělávacích programů vhodných pro dítě předškolního věku,
- prohlížení a „čtení“ knížek,
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest,
- činnosti umožňující dětem seznámení s různými sdělovacími prostředky (časopisy, knihy, audiovizuální technika),
- pozorování a vnímání přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte,
- pozorování a vnímání běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich znaků, funkcí a vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky),
- cílená manipulace s předměty a zkoumání jejich vlastností všemi smysly,
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.),
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty,
- smyslové hry, nejrozumnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.,
- hry nejrozumnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity),
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové),
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně-znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce),
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině,

- tvůrčí a receptivní činnosti (slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební a hudebně-pohybové) podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu,
- hry a praktické činnosti zprostředkující dětem přiblížení a prožívání různých forem práce a života lidí (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.),
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění, umožňující mu vnímat rozmanitost kultur za pomoci všech smyslů (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.),
- činnosti přibližující dětem svět techniky, praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává,
- přirozené i zprostředkované poznávání a vnímání přírodního okolí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, počasí, roční období),
- práce s literárními texty, s obrazovým a hmatovým materiálem a využívání médií,
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (poznávání materiálů, manipulace s různými materiály a surovinami),
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, péče o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.

IV. PŘÍRODA KOLEM NÁS

Hlavní smysl a účel:

Blok se zaměřuje na vnímání přírodních zákonitostí, cyklů a změn v živé i neživé přírodě na základě vlastních prožitků dětí. Cílem je praktické získávání zkušeností, rozvoj badatelských dovedností a cílené podporování pocitu odpovědnosti za ochranu, udržitelnost a péči o nejbližší životní prostředí.

Očekávané výsledky učení ve vzdělávacích oblastech:

- I. Dítě a jeho tělo
 - zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost,
 - překonává fyzické překážky,
 - prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.

- II. Dítě a jeho psychika
 - rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat,
 - pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno,
 - vypráví jednoduchý děj,
 - analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav,
 - předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu,
 - reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními,
 - určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění,
 - porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů,
 - orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.
- III. Dítě, ten druhý a společnost
 - vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně-pohybových činností,
 - vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech,
 - tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- IV. Dítě a svět
 - pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy,
 - porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody,
 - rozezná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi,
 - rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi,
 - orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim,
 - jedná s ohledem na ochranu životního prostředí,
 - podílí se na péči o rostliny a živočichy,
 - respektuje různé formy života,
 - zná způsob ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami a v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Očekávané výsledky učení z klíčových kompetencí:

- K učení: při učení využívá strategii pokusu a omylu.
- Komunikační: prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.
- K občanství a udržitelnosti: vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí, chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.

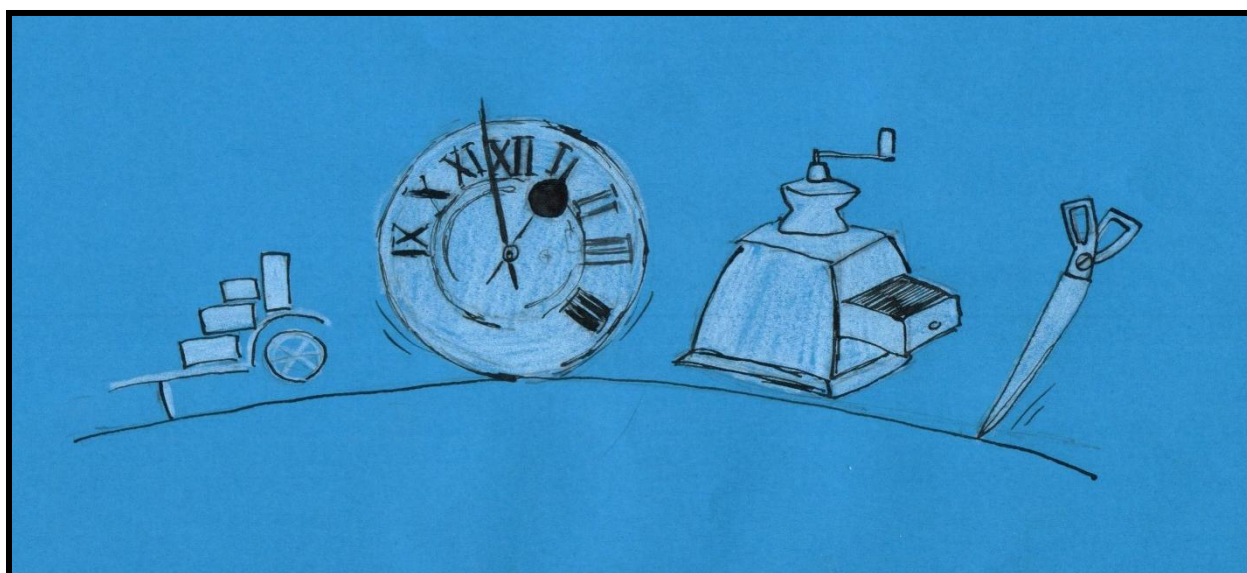
- K podnikavosti a pracovní: navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.
- K řešení problémů: volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.
- Digitální: využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.

Obecná nabídka činností:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem; praktické používání věcí, které děti obklopují,
- smyslové a psychomotorické hry,
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování,
- činnosti vedoucí k seznamování s elementárními matematickými pojmy a jejich symbolikou (chápání pojmu číslo, číselná řada, množství, porovnávání množství, třídění, základní geometrické tvary),
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině,
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.),
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, kulturní a technické objekty, vycházky do okolí, výlety,
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.) ve venkovním prostředí s využitím přírodního terénu,
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé,
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, počasí, roční období),
- praktické činnosti seznamující dítě s různými přírodními i umělými látkami a materiály v okolí, jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (zkoumání vlastností, manipulace s různými materiály a surovinami),
- využívání podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k jeho seznamování se s elementárními, jemu srozumitelnými reáliemi o naší republice,
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, získávání elementárních poznatků z hlediska udržitelnosti životního prostředí,
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry), využití přírodní kuchyňky,

- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí (pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o nejbližší prostředí, udržitelnost),
- práce s literárními texty, s obrazovým a hmatovým materiálem a využívání médií,
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění, poznávání rozmanitosti kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, kulturní akce, výstavy, divadelní a filmová představení, tradice a zvyky běžné v jeho kulturním prostředí apod.),
- hry na PC s ekologickým obsahem, řešení problémů – udržitelnost životního prostředí,
- ekologicky motivované hry – praktické řešení problémů.

V. JAK NÁM VĚCI POMÁHAJÍ

Hlavní smysl a účel:

Blok se zaměřuje na poznávání materiálního prostředí, rozvoj rukodělných dovedností a péči o bezprostřední okolí. Podporuje samostatnost dětí, jejich konstrukční a logické myšlení a odpovědné jednání vůči sobě i udržitelnému rozvoji. Cílem je praktické seznamování se s vlastnostmi předmětů, piktogramů a technických přístrojů včetně nácviku jejich bezpečného užívání v běžném životě i v dopravních situacích.

Očekávané výsledky učení ve vzdělávacích oblastech:

- I. Dítě a jeho tělo
 - zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami,
 - využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem,
 - rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí,
 - chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.
- II. Dítě a jeho psychika
 - určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti včetně symetrie,
 - vyhledá společné znaky, shodu, podobu a rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi,
 - rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristické rysy mají,
 - rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu,
 - pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání,
 - využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech,
 - uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů,
 - ověří správnost řešení,
 - vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky a technikami i s využitím digitálních technologií,
 - rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj,
 - rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci,
 - roztrídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností,
 - uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času,
 - určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary,
 - určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.
- III. Dítě, ten druhý a společnost
 - zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu,
 - dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých,
 - používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.
- IV. Dítě a svět
 - udržuje pořádek v blízkém okolí,
 - jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

Očekávané výsledky učení z klíčových kompetencí:

- K učení: projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.
- Komunikační: využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.
- K podnikavosti a pracovní: přichází s vlastními nápady, dokáže měnit cesty k dosažení cíle.
- K řešení problémů: vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací, tvořivě pracuje s informacemi, čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.
- Digitální: rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií, uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

Obecná nabídka činností:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem; s věcmi, které děti obklopují,
- smyslové a psychomotorické hry,
- konstruktivní a grafické činnosti,
- grafické napodobování různých symbolů a tvarů,
- prohlížení a „čtení“ knížek,
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků,
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika),
- přímé pozorování přírodních, kulturních a technických objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování,
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, manipulace s nimi, pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), charakteristických znaků a funkcí,
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty,
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant,
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové),
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.),
- rozvíjení konkrétního myšlení,
- poznávání jednoduchých obrazně-znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce),
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině,

- činnosti rozvíjející základní matematické myšlení a objasňující základní matematické pojmy (číslo, základní geometrické tvary, pojmy objasňující množství apod.),
- činnosti vedoucí k seznámení dětí s denním řádem, orientací v čase,
- činnosti přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí,
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením,
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.), v nichž se děti podílejí na jejich průběhu a výsledcích,
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu,
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce,
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění, poznávání rozmanitosti kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, kulturní akce, výstavy, divadelní a filmová představení, tradice a zvyky běžné v jeho kulturním prostředí apod.),
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů a některých důležitých institucí a budov významných pro dítě),
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé,
- poučení o vyskytujících se nebezpečných situacích a možnostech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace, kontakt se zvířaty, léky apod.),
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat,
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává,
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a digitálních technologií,
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování),
- využívání podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k jeho seznamování se s elementárními, jemu srozumitelnými reáliemi, získávání povědomí o naší republice,
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.

Konkrétním podkladem pro realizaci vzdělávacího obsahu je třídní vzdělávací program (TVP). Do něj učitelky rozpracovávají tematické celky, které slouží jako základ pro každodenní činnosti ve třídě. Plánování na úrovni tříd je vysoce flexibilní; jednotlivá témata vycházejí z aktuálních prožitků dětí, z jejich zájmů nebo ze situací, které právě prožívají. Učitelky plánují v krátkodobém horizontu, flexibilně reagují na preference dětí a mohou témata v průběhu roku měnit, upravovat či se k nim opakovaně vracet. Integrované bloky ze ŠVP lze využívat jako celek, pracovat s jejich částmi, případně kombinovat obsahy více bloků současně. Podle věku a vyspělosti dětí ve třídě zapojují pedagogové do plánování konkrétního obsahu i samotné žáky.

Každý tematický celek stručně charakterizujeme a doplňujeme o očekávané výsledky učení, které mohou učitelky flexibilně kombinovat z více integrovaných bloků.

Základem pro naplňování cílů je volba optimálních vzdělávacích strategií a pestrý program. Velký důraz klademe na podnětné prostředí bohaté na materiály, inspiraci a pomůcky. Aktivita probíhá nejen ve třídách, ale i v dalších vhodných prostorách školy či v exteriéru. Učitelky se přirozeně zapojují do dětských her, citlivě děti aktivizují a podporují je v manipulačních činnostech. V průběhu celého dne je vedou k samostatnému rozhodování, komunikaci a otevřené spolupráci.

Při plánování činností se pedagogický tým inspiroje **Gardnerovou teorií mnohočetné inteligence**, která slouží jako efektivní prostředek pro budování klíčových kompetencí. Diferencovaná nabídka aktivit zohledňuje individuální strukturu inteligencí dětí – respektuje jejich jedinečné preference a styly při osvojování vědomostí, dovedností a návyků. Témata nejčastěji vycházejí z aktuálního obsahu bloku nebo z momentálního zájmu dětí. Konkrétní náplň programu vždy reflektuje specifické potřeby dětí zjištěné průběžným pedagogickým diagnostikováním.

Délku trvání jednotlivých tematických celků určují učitelky operativně podle momentální situace a zájmu dětí. Náročnost aktivit, jejich časové rozvržení a poměr mezi spontánními a řízenými činnostmi plně přizpůsobují individuálním možnostem dětí ve třídě.

6.2) DALŠÍ PROJEKTY A PROGRAMY:

Nad rámec základního vzdělávacího obsahu nabízíme dětem pestrou škálu doplňkových aktivit a společných akcí, které obohacují jejich prožitky v mateřské škole. Během školního roku organizujeme celoškolní setkání a programy s kamarády z ostatních tříd.

Mezi tradiční akce patří zejména:

- **kulturní a naučné programy** – návštěvy tematických výstav a veletrhů vhodných pro předškolní věk, návštěvy divadelních představení
- **environmentální výchova** – specializované ekologické programy a projektové dny,
- **tematické a tvořivé dny** – projektové dny, tradiční karneval, vánoční a velikonoční tvořivé dílničky,

- **slavnosti a tradice** – mikulášská nadílka, vánoční besídka a oslavy v rámci školy,
- **pohybové a situační hry** – tematicky laděné sportovní a zábavné hry v areálu školní zahrady.

Hlavním cílem tohoto obohacujícího programu je hlubší socializace dětí a rozvoj jejich schopnosti vnímat širší společenství vrstevníků i dospělých. Společné prožitky významně posilují citovou oblast dětí, rozšiřují jejich společenský i kulturní přehled a podporují radostné sdílení společných chvil.

7. PLÁN AUTOEVALUACE ŠKOLY

7.1) PROCES AUTOEVALUACE NA ÚROVNI ŠKOLY:

Vlastní hodnocení (autoevaluace) školy bude v období platnosti tohoto ŠVP probíhat systematicky podle níže uvedeného harmonogramu. Koordinátor ŠVP (autorka autoevaluace) s předstihem seznámí zaměstnance školy i zákonné zástupce dětí s aktuálním tématem, cíli, kritérii, metodami, nástroji a časovým plánem šetření. Koordinátor zároveň připraví veškeré podklady a poskytne týmu metodické vedení i osobní konzultace.

Výstupem každého evaluačního cyklu bude závěrečná zpráva obsahující konkrétní návrhy a opatření pro další zkvalitnění zkoumané oblasti. Na formulaci těchto závěrů a následné kontrole jejich realizace spolupracuje koordinátor ŠVP se zástupkyní ředitelky pro mateřskou školu. Výsledky šetření slouží jako klíčové východisko pro plánování dalšího období. S obsahem závěrečných zpráv seznámíme všechny zaměstnance MŠ, zákonné zástupce dětí i vedení školy s cílem neustálého zvyšování kvality předškolního vzdělávání.

Přehled hlavních evaluačních oblastí pro období 2026–2030:

- kvalita průběhu předškolního vzdělávání,
- kvalita výsledků vzdělávání,
- kvalita podmínek vzdělávání (věcné podmínky a klima školy),
- kvalita a profesní rozvoj pedagogického týmu.

Harmonogram a specifikace evaluačních šetření (1. 9. 2026 – 31. 8. 2030)

I. OBLAST AUTOEVALUACE: průběh vzdělávání

Cíl: užívání metody pozitivního posilování jako nástroje pro podporu pozitivního chování dětí (redukce problematického chování) a zjištění úrovně užívání formativního hodnocení při interakci s dětmi v naší mateřské škole.

Kritérium:

A) všechny učitelky naší mateřské školy užívají metodu pozitivního posilování jako nástroje pro podporu pozitivního chování dětí (v pozitivní terminologii); všechny učitelky tento přístup aktivně užívají ve své každodenní práci s dětmi s ohledem na možnosti jeho užívání u dětí se SVP,

B) všechny učitelky naší mateřské školy užívají formativní hodnocení jako důležitý aspekt ve výchovně-vzdělávacím procesu při interakci s dětmi v naší mateřské škole (správně terminologicky); všechny učitelky tento přístup aktivně užívají ve své každodenní práci s dětmi s ohledem na možnosti jeho užívání u dětí se SVP.

Metody a nástroje: dotazníkové šetření, doplňující informace od učitelek (dle potřeby), sebereflexe.

Termín: říjen 2026 – prosinec 2026

Odpovědnost: všichni členové týmu mateřské školy, koordinátor ŠVP S. Fialová, zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu D. Pelikánová.

II. OBLAST AUTOEVALUACE: podmínky vzdělávání

Cíl: úroveň klimatu naší mateřské školy z vnějšku, kvalita klimatu z pohledu rodičů.

Kritérium: rodiče dětí navštěvujících naši mateřskou školu považují klima naší školy za vynikající nebo výborné.

Metody a nástroje evaluace: dotazník pro rodiče, dle potřeby doplňující údaje k odpovědím z dotazníků, doplňující rozhovory s rodiči.

Termín: únor 2027 – duben 2027

Odpovědnost: všichni členové týmu mateřské školy, koordinátor ŠVP S. Fialová, zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu D. Pelikánová.

III. OBLAST AUTOEVALUACE: výsledky vzdělávání

Cíl: pokroky dětí v rozvíjení dovedností předcházejících čtení – předčtenářská gramotnost za období jednoho školního roku.

Kritérium: všechny děti naší mateřské školy, kterým to jejich zdravotní stav dovoluje (dětí se zdravotním znevýhodněním bez mentálního postižení a dětí se zdravotním znevýhodněním s lehkým mentálním postižením), udělaly za sledované období pokroky v dovednostech předcházejících dovednosti čtení – všechny děti (jak je výše uvedeno) udělaly za sledované období pokroky alespoň v polovině sledovaných aspektů vedoucích k rozvíjení čtenářské gramotnosti.

Metody: individuální práce s dětmi, pozorování dětí, záznamové protokoly dětí, informace od rodičů (dle potřeby), dle potřeby doplňující rozhovory s učitelkami jednotlivých tříd.

Termín: září 2027 – červen 2028

Odpovědnost: učitelky jednotlivých tříd, koordinátor ŠVP S. Fialová, zástupkyně ředitelky školy D. Pelikánová.

IV. OBLAST AUTOEVALUACE: podmínky vzdělávání

Cíl: věcné podmínky naší mateřské školy.

Kritérium: věcné podmínky naší mateřské školy vyhovují a odpovídají požadavkům RVP PV.

Metody a nástroje: pozorování, záznamový protokol, rozhovory, porovnání materiálů (záznamové protokoly, RVP PV).

Časový plán: říjen 2028 – duben 2029

Odpovědnost: učitelky jednotlivých tříd, koordinátor ŠVP S. Fialová, zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu D. Pelikánová.

V. OBLAST AUTOEVALUACE: kvalita pedagogického týmu

Cíl: zjištění kvality pedagogického týmu v oblasti péče o osobní profesní růst.

Kritérium: všichni členové pedagogického týmu (zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu, učitelky mateřské školy a asistenti pedagoga) se aktivně starají o svůj profesní růst, vzdělávají se, a tím přispívají k celkové kvalitě pedagogického týmu mateřské školy.

Metody a nástroje: dotazníkové šetření, sebereflexe, záznamy v plánu osobního rozvoje, doplňující informace od učitelek a asistentek pedagoga (dle potřeby).

Termín: únor 2030 – duben 2030

Odpovědnost: všichni členové týmu mateřské školy, koordinátor ŠVP S. Fialová, zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu D. Pelikánová.

6.2 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ:

Na úrovni školy:

- podmínky, cíle a záměry, práce pedagogického sboru pravidelně každé čtvrtletí (všichni pedagogičtí pracovníci),
- aktivity zařazené do měsíčních plánů práce jedenkrát za měsíc na pravidelných poradách (všichni pedagogičtí pracovníci),
- hospitační činnost – dvakrát ročně hospitace s následným rozbořem se zaměřením na následující oblasti: plánování a příprava na činnost, materiální podmínky pro činnost, psychohygienické podmínky, motivace a hodnocení dětí, komunikace a klima třídy, individuální činnosti, metody a formy práce, využívání speciálních pomůcek (učitelky jednotlivých tříd s hospitující zástupkyní ředitelky školy nebo ředitelkou školy),

- výroční hodnocení činnosti školy – po ukončení školního roku ve výroční zprávě školy (na základě písemných podkladů učitelky jednotlivých tříd zpracuje text zástupkyně ředitelky školy).
- Odpovědnost: učitelky jednotlivých tříd, zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu D. Pelikánová.

Na úrovni tříd:

- průběžné hodnocení míry dosahování očekávaných výsledků učení dětí ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích učitelkami – průběžné zaznamenávání silných a slabých stránek dětí, využití záznamů ke stanovení strategií a nabídky s cílem podpory dětí,
- informace získané o dítěti prostřednictvím diagnostického portfolia – zakládání záznamů a různých informací o dítěti, jejichž vyhodnocováním učitelky sledují proces vzdělávání, pokroky a výsledky dětí a využívají je k podpoře individuálního rozvoje volbou vhodných strategií a vzdělávací nabídky; informace z diagnostického portfolia jsou zpětnou vazbou pro učitelky, dítě i rodiče,
- sumarizační hodnocení jednotlivých dětí (výsledků diagnostikování) písemně do plánů rozvoje dítěte pravidelně třikrát ročně zpracovávají učitelky jednotlivých tříd,
- hodnocení třídy dětí pravidelně jedenkrát za měsíc na pedagogických poradách, hodnocení jednotlivých tříd učitelkami třídy, řešení problémových situací ve třídě ihned se zástupkyní ředitelky školy a s rodiči dítěte, případně se školním psychologem,
- hodnocení tematických celků s využitím závěrů pro další plánování zpracovávají učitelky jednotlivých tříd, vždy po ukončení tematického celku,
- vyhodnocení třídních vzdělávacích plánů pravidelně v pololetí a na konci školního roku zpracovávají učitelky jednotlivých tříd,
- sebereflexe učitelky (vlastní hodnocení) jedenkrát za dva měsíce,
- sebereflexe asistenta pedagoga (vlastní hodnocení) jedenkrát za dva měsíce.
- Odpovědnost: učitelky jednotlivých tříd, zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu D. Pelikánová

Použité zdroje a odborná literatura

- Borkovcová, I. (2024, 20. listopadu). *Autoevaluace v mateřské škole* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=F9tNKGBTrhQ>
- Borkovcová, I. (2024, 30. října). *Revize RVP PV: Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravu ŠVP* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=Ob5wB5KBZIE>
- Burdíková, L. (2024, 10.–14. dubna). *Jak inovovat ŠVP v MŠ* [Webinář]. Albiso.
- Burdíková, L. (2026, 18. února). *Jak mít v souladu svůj ŠVP PV dle nového RVP PV* [Webinář]. Infra.
- Lišková, H. (2024, 6. listopadu). *Vzdělávací oblasti v RVP PV* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=VDKFKLwoYDo>
- Lišková, H. (2025, 16. dubna). *Jak na základní gramotnosti v MŠ v novém RVP PV* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=9Q50RB1hGxY>
- Národní pedagogický institut České republiky. (2025). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – závazné části*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.
<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani-od-2025>
- Národní pedagogický institut České republiky. (2025). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání včetně metodické podpory*. Metodický portál RVP.cz.
<https://prohlednout.rvp.cz/>
- Národní pedagogický institut České republiky. (2025, 13. května). *Pojďme do toho: Krajská konference k aktuálním změnám v RVP PV* [Konference]. Brno.
<https://www.youtube.com/watch?v=Qd4ULblHJdo>
- Rybová, J. (2024, 27. listopadu). *Klíčové změny v RVP PV a RVP PV s akcentem na podporu plynulého přechodu z předškolního do základního vzdělávání* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=Icx5XUpMWIU>
- Splavcová, H. (2024, 23. října). *O čem je nový RVP PV* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky. <https://www.youtube.com/watch?v=oOwprdx1sY4>
- Syslová, Z., & Bejdáková, S. (2025, 26. března). *Práce s diagnostickým portfoliem v předškolním vzdělávání (pro MŠ)* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky. <https://www.youtube.com/watch?v=LurYak2DUFo>

- Váňová Krejčová, V. (2024, 13. listopadu). *Klíčové kompetence v předškolním vzdělávání a cesty k nim* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=9KDxAQDwpCY>
- Váňová Krejčová, V. (2025, 9. dubna). *Vzdělávací strategie v předškolním vzdělávání* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=5hBFeNDArIQ>
- Váňová Krejčová, V., & Syslová, Z. (2025, 7. května). *Tvorba ŠVP v MŠ* [Webinář]. Národní pedagogický institut České republiky.
<https://www.youtube.com/watch?v=3tkOB22eZ0U>
- Zajícová, M. (2025, 20. srpna). *Pedagogické diagnostikování v MŠ* [Webinář]. Předškolní poradna.